

سازمان خصوصی سازی

گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵

ممنوع به

مقایسه عملکرد دولت یازدهم با دولت های گذشته در زمینه خصوصی سازی

در راستای تبصره ماده (۲۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

عنوان ..... شماره صفحه

مقدمه	۱
بخش اول: گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵	۳
۱- عملکرد تفصیلی سازمان خصوصی سازی در راستای واگذاری بنگاهها و سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت	۳
۱-۱- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی	۳
۱-۱-۱- واگذاریها بر مبنای نوع واگذاری	۳
۱-۱-۱-۱- واگذاریها بر مبنای بازار عرضه	۶
۱-۱-۳- واگذاریها به تفکیک حجم واگذاری	۸
۱-۱-۴- واگذاریها به تفکیک طبقه بندی قانون «اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی»	۹
۲-۱- خلاصه عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵	۱۱
۳-۱- عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵ بر مبنای تعداد بنگاه	۱۳
۴-۱- واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران بنگاه های واگذار شده در سال ۱۳۹۵	۱۴
۵-۱- تحقق اهداف درآمدی قانون بودجه سال ۱۳۹۵ و مقایسه با سالهای قبل	۱۵
۶-۱- ماهیت خریداران واگذاری های انجام یافته	۱۶
۷-۱- عرضه های بلوکی سال ۱۳۹۵	۱۷
۲- سایر اقدامات	۱۸
۲-۱- عملکرد سازمان خصوصی سازی در راستای قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	۱۸
۱-۱-۲- جزء (الف) تبصره (۲) ماده واحده	۱۸
۲-۱-۲- جزء (ب) تبصره (۲) ماده واحده	۱۸
۳-۱-۲- جزء (ج) تبصره (۲) ماده واحده	۲۰
۴-۱-۲- جزء (و) تبصره (۵) ماده واحده	۲۰
۳- اقدامات انجام یافته در راستای اجرای طرح توزیع سهام عدالت	۲۲
۳-۱- مبانی اجرای طرح توزیع سهام عدالت	۲۲
۳-۲- مشمولین طرح توزیع سهام عدالت	۲۳
۳-۳- پرتفوی طرح توزیع سهام عدالت	۲۵
۴-۳- توزیع سود سهام عدالت میان مشمولین	۲۸
۵-۳- نحوه اداره شرکت های سرمایه پذیر طرح توزیع سهام عدالت	۲۸
۶-۳- ساماندهی طرح توزیع سهام عدالت	۲۹

- گام اول: اخذ مصوبات لازم در خصوص ساماندهی طرح ----- ۲۹
- گام دوم: تنظیم و ارائه صورت حساب به مشمولین، در راستای ساماندهی طرح ----- ۳۰
- گام سوم: اخذ شماره حساب از مشمولین و واريز سود سهام عدالت به حساب آنان ----- ۳۰
- گام چهارم: آزادسازی سهام عدالت ----- ۳۱
- بخش دوم: مقایسه عملکرد دولت یازدهم با دولت های گذشته، در زمینه خصوصی سازی ----- ۳۲
- ۴- عملکرد سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته ----- ۳۲
- ۴-۱- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس نوع واگذاری ----- ۳۲
- ۴-۲- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد بنگاه های مشمول واگذاری -- ۳۴
- ۴-۳- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد بنگاه های قیمت گذاری شده -- ۳۴
- ۴-۴- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد و ارزش بنگاه های عرضه شده و فروش رفته ----- ۳۵
- ۴-۵- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس میزان تحقق اهداف درآمدی قوانین بودجه سنواتی ----- ۳۶
- ۴-۶- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته بر اساس بازار عرضه ----- ۳۶
- ۴-۷- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس حجم واگذاری ----- ۳۷
- ۴-۸- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته، براساس طبقه بندی قانون «اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی» ----- ۳۷

جداول و نمودارها ..... شماره صفحه

جدول شماره (۱): آمارهای اساسی عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی سازی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵	۴
نمودار شماره (۱): ارزش سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵	۵
جدول شماره (۲): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی بر اساس بازار عرضه از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵	۶
نمودار شماره (۲): ارزش واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۹۵، براساس روش واگذاری	۷
جدول شماره (۳): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی بر اساس حجم واگذاری از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵	۸
نمودار شماره (۳): ارزش واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۹۵، براساس حجم واگذاری	۹
جدول شماره (۴): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی بر اساس شمول اصل (۴۴) قانون اساسی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵	۱۰
جدول شماره (۵): خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵	۱۱
جدول شماره (۶): عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵ به تفکیک نوع واگذاری	۱۲
جدول شماره (۷): واگذاری های انجام یافته در سال ۱۳۹۵	۱۲
جدول شماره (۸): خلاصه وضعیت بنگاه های مشمول واگذاری در سال ۱۳۹۵	۱۳
جدول شماره (۹): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران بنگاه ها در سال ۱۳۹۵	۱۴
جدول شماره (۱۰): عملکرد سازمان خصوصی سازی در تحقق اهداف درآمدی حاصل از واگذاری ها از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۹۵	۱۵
جدول شماره (۱۱): تبیین ماهیت خریداران	۱۶
جدول شماره (۱۲): عرضه های سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵	۱۷
جدول شماره (۱۳): شناسائی مشمولین طرح توزیع سهام عدالت، به تفکیک مراحل مختلف طرح	۲۴
جدول شماره (۱۴): شرکتهای قطعی سرمایه پذیر سهام عدالت	۲۵
جدول شماره (۱۵): شرکت های سرمایه پذیر (غیر قطعی) طرح توزیع سهام عدالت	۲۷
جدول شماره (۱۶): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس نوع واگذاری	۳۲
جدول شماره (۱۷): وضعیت بنگاه های واگذار شده و در حال واگذاری از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰	۳۴
جدول شماره (۱۸): وضعیت بنگاه های قیمت گذاری شده از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰	۳۵
جدول شماره (۱۹): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم، نسبت به دولت های گذشته، براساس موفقیت عرضه ها	۳۵

- جدول شماره (۲۰): عملکرد سازمان خصوصی سازی در تحقق اهداف درآمدی حاصل از واگذاریها ----- ۳۶
- جدول شماره (۲۱): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس بازار عرضه ----- ۳۶
- جدول شماره (۲۲): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته، براساس حجم واگذاری --- ۳۷
- جدول شماره (۲۳): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم، نسبت به دولت های گذشته، براساس طبقه بندی قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی» ----- ۳۷

مقدمه

با ابلاغ بند «ج» سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در سال ۱۳۸۵ و تصویب قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی» در تیرماه سال ۱۳۸۷، فرآیندی شفاف و همه‌جانبه در خصوص امر حضور همه‌جانبه بخش غیردولتی در عرصه فعالیت‌های اقتصادی پیش روی قرار گرفت. اجرای این فرآیند دولت را از فعالیت‌های تصدی گرانه منع کرد و فعالیت های دولت را محدود به انجام امور حاکمیتی نمود؛ و در عوض بستر لازم برای حضور بخش غیر دولتی در اکثر فعالیت های اقتصادی را فراهم آورد. در این میان فرآیند خصوصی سازی نیز به عنوان یکی از عوامل اصلی تاثیرگذار بر تحقق اهداف قانون مذکور، به صورت شفاف تر و اجرائی تر ترسیم گردید و با برنامه ریزی مناسب واگذاری فعالیت ها و بنگاهها به بخش غیر دولتی انجام پذیرفت. سازمان خصوصی سازی با توجه به نوع فعالیت خود و تکالیفی که بر عهده آن نهاده شده است، همواره سعی نموده است تکالیف و وظایف مربوط را به بهترین نحو ممکن اجرایی و عملیاتی سازد؛ لیکن برخی مواقع با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی کشور و سیاستهای دولتهای وقت، برخی اقدامات و فعالیتهای با شدت بیشتر و برخی با سرعت کمتر مواجه بوده اند که خوشبختانه با استقرار دولت یازدهم به عنوان دولت تدبیر و اعتدال، تقریباً کلیه فعالیتهای بر مدار قانون و با اعتدال لازم صورت پذیرفت.

قبل از تشکیل دولت یازدهم، برخی شرایط سیاسی و اقتصادی از جمله تحریمها، چارچوب قوانین بودجه و سیاستهای دولتهای وقت بر عملکرد واگذاریها بی تأثیر نبوده است؛ بطوریکه در یک بازه زمانی خاص تمرکز بر ردیون دولت؛ و در بازه زمانی دیگر تحقق اهداف درآمدی و واریز منابع حاصل از واگذاریها به خزانه مدنظر قرار گرفته است. به علاوه فراهم نشدن شرایط آزادسازی سهام عدالت و در نتیجه فرسایشی و زمانبر شدن طرح مذکور، از جمله عوامل دیگری بود که موجب به وجود آمدن مسائلی نظیر سهم اندک بخش خصوصی واقعی از واگذاریها، عدم بهره‌مندی عموم مردم از بازار سرمایه و عدم حضور سرمایه‌گذاران خارجی در فرآیند خصوصی سازی گردید، و عملاً دولت یازدهم را در ابتدای استقرارش با مسائل و چالش هایی مواجه نمود.

با روی کار آمدن دولت یازدهم شناخت چالشهای پیش روی خصوصی سازی، بکار گیری سیاستها و راهبردهای متناسب با آنها، از جمله استفاده از توان مدیریتی فعالان بخش خصوصی، گسترش بازاریابی،

واگذاری سهام بنگاهها به صورت کتتری به سرمایه گذاران استراتژیک، افزایش شاخص بهره وری بنگاههای واگذار شده، افزایش استفاده از شیوه های شفاف و رقابتی در واگذاریها، تسریع در تکمیل طرح توزیع سهام عدالت و توجه به اهداف اصلی برنامه خصوصی سازی به جای توجه صرف به تأمین اهداف درآمدی دولت از محل واگذاریها؛ و برنامه ریزی جهت رفع مشکلات یاد شده از اولویتهای اصلی این سازمان قرار گرفت. با وجود اقدامات صورت گرفته، این سازمان برنامه های گسترده ای در حوزه خصوصی سازی در دست اجرا دارد که مهم ترین برنامه های پیش روی این سازمان عبارتند از: «افزایش سهم بخش خصوص واقعی از واگذاریها با هدف افزایش کارایی بنگاهها»، «ارزیابی عملکرد و آسیب شناسی شرکت های واگذار شده»، «ساماندهی طرح توزیع سهام عدالت و تکمیل طرح یاد شده»، «عرضه سهام در بازارهای مالی منطقه ای و بین المللی» و «تأمین اهداف درآمدی بودجه». امید است برنامه های یاد شده در پیشبرد هرچه بهتر اهداف مترتب بر برنامه خصوصی سازی کشور موثر واقع باشد.

بخش اول: گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵

۱- عملکرد تفصیلی سازمان خصوصی سازی در راستای واگذاری بنگاهها و سهام شرکت های دولتی و متعلق به دولت

۱-۱- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی

سازمان خصوصی سازی در راستای انجام مأموریت اصلی خود یعنی "واگذاری سهام متعلق به دولت و شرکتهای دولتی" از ابتدای سال ۱۳۸۰ تا پایان سال ۱۳۹۵ توانسته است قریب به ۱,۴۳۰,۹۹۸ میلیارد ریال را به بخش غیر دولتی واگذار نماید. این بخش از گزارش نگاه تفصیلی به آمار واگذاریهای صورت گرفته از ابعاد مختلف طی دوره مذکور دارد.

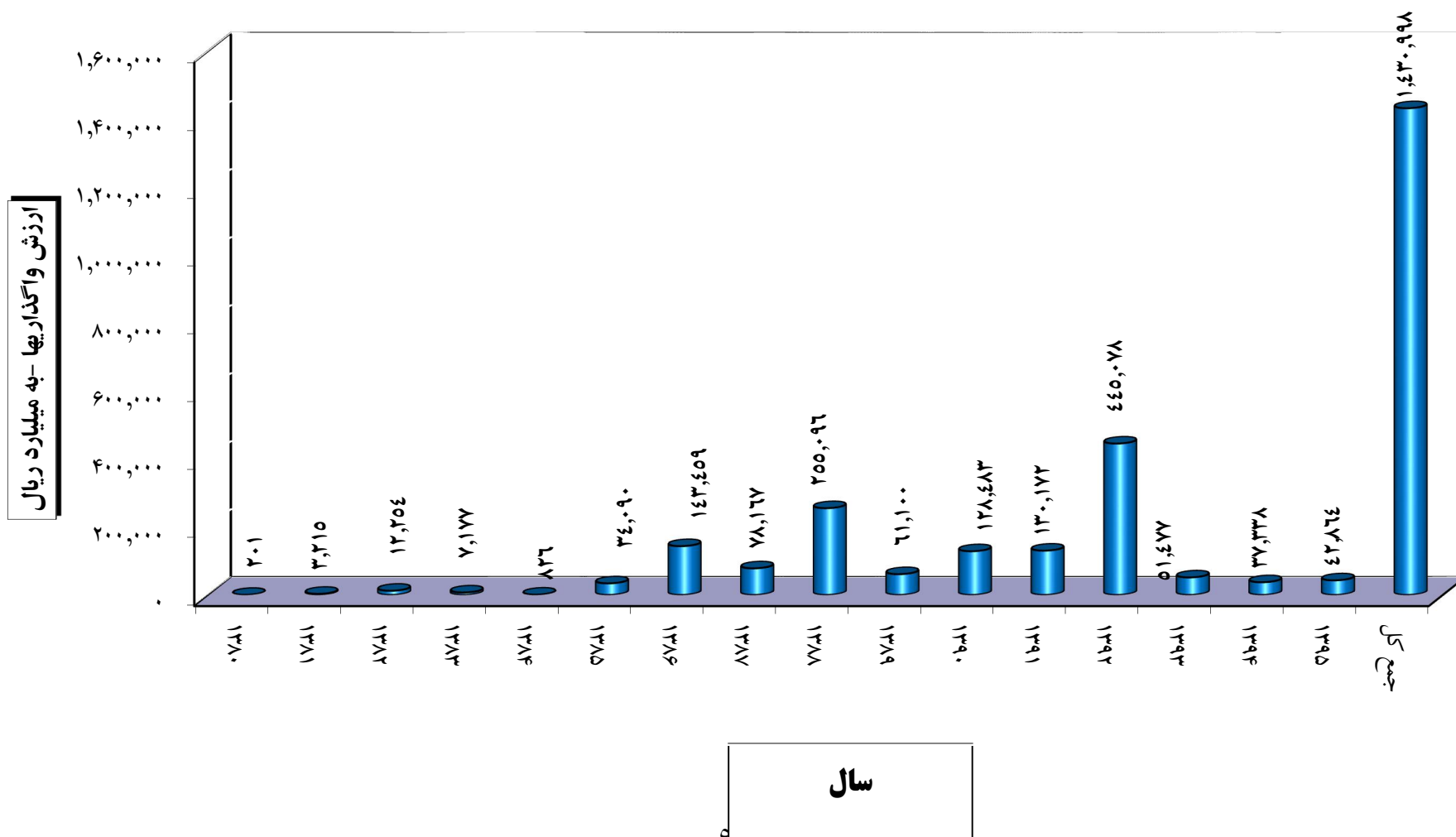
۱-۱-۱- واگذاریها بر مبنای نوع واگذاری

عملکرد واگذاریها طی سالهای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ را به تفکیک نوع واگذاری شامل «عرضه و فروش سهام و دارائی به صورت رقابتی به عموم متقاضیان»، «واگذاری سهام و دارائی به شیوه انتقال مستقیم به ذینفعان» و «انتقال مستقیم سهام و دارائی بابت طرح توزیع سهام عدالت» می باشد. از ۱,۴۳۰,۹۹۸ میلیارد ریال سهام واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۸۴۴,۵۸۵ میلیارد ریال معادل ۵۹ درصد واگذاریها به صورت رقابتی به عموم متقاضیان، ۳۱۳,۸۱۳ میلیارد ریال معادل ۲۱/۹ درصد به صورت انتقال مستقیم سهام یا دارائی به اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت و ۲۷۲,۶۰۰ میلیارد ریال معادل ۱۹ درصد در قالب طرح توزیع سهام عدالت واگذار شده است (جدول شماره (۱)).

جدول شماره (۱): آمارهای اساسی عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ (ارزش به میلیارد ریال)

عنوان	۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۰ (قبل از ابلاغ بند ج) سیاست‌های اصل ۴۴	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	جمع کل	درصد از کل
عرضه و فروش سهام یا دارائی به عموم متقاضیان	۲۵۰۰۴۹	۴۶۰۰۷۵	۳۱۰۰۸۶	۱۳۶۰۴۹۲	۶۱۰۰۱۰۰	۶۷۰۶۱۱	۹۰۰۰۱۷۳	۲۸۴۰۱۹۳	۴۸۰۰۹۰۴	۳۰۰۰۰۷۰	۲۳۰۰۸۳۱	۸۴۴۰۰۵۸۵	%۵۹٫۰
انتقال سهام یا دارائی به اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت	۲۰۳۰۸	۲۴۰۰۵۳۶	۲۹۰۰۵۸۶	۱۲۰۰۶۷۵		۴۵۰۰۱۵۷	۳۹۰۰۹۹۹	۱۳۳۰۲۵۲		۷۰۰۰۲۶۹	۱۹۰۰۰۳۳	۳۱۳۰۸۱۳	%۲۱٫۹
انتقال مستقیم سهام یا دارائی بابت سهام عدالت	۳۰۰۰۴۰۷	۷۲۰۰۸۴۸	۱۷۰۰۴۹۵	۱۰۵۰۰۹۲۹		۱۵۰۰۷۱۵		۲۷۰۰۶۳۳	۲۰۰۰۵۷۳			۲۷۲۰۰۶۰۰	%۱۹
جمع کل	۵۷۰۰۷۶۴	۱۴۳۰۰۴۵۹	۷۸۰۰۱۶۷	۲۵۵۰۰۰۹۶	۶۱۰۰۰۱۰۰	۱۲۸۰۰۴۸۳	۱۳۰۰۰۱۷۲	۴۴۵۰۰۰۷۸	۵۱۰۰۰۴۷۷	۳۷۰۰۰۳۳۸	۴۲۰۰۰۸۶۴	۱۰۰۰۰۰۰۰۰	%۱۰۰

نمودار شماره (۱): ارزش سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵

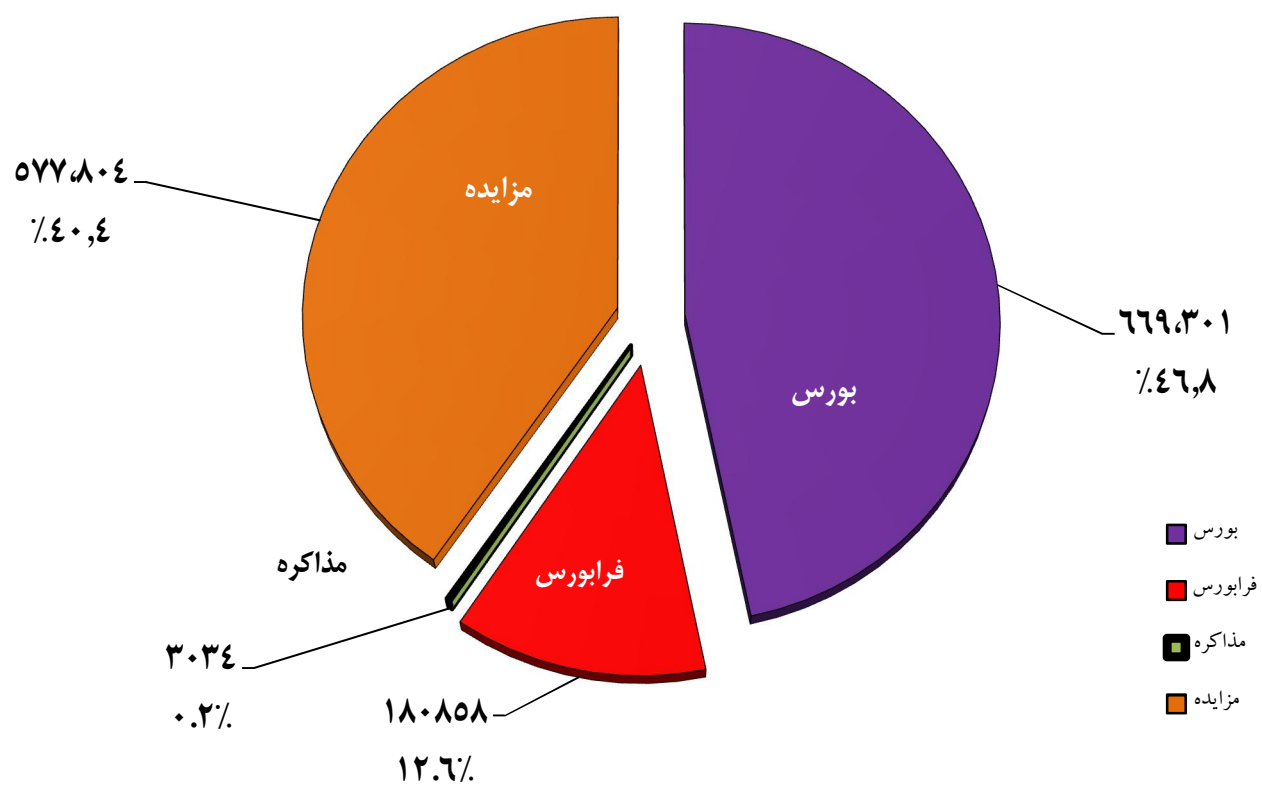
۱-۱-۲- واگذاریها بر مبنای بازار عرضه

از ۱،۴۳۰،۹۹۸ سهام واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۴۶،۸ درصد واگذاریها از طریق بورس، ۴۰،۴ درصد از واگذاریها به روش برگزاری مزایده‌های غیربورسی، ۱۲،۶ درصد از روش فرابورس و ۰،۲ درصد از طریق مذاکره صورت گرفته است (جدول و نمودار شماره ۲).

جدول شماره (۲): عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در واگذاری سهام و دارایی‌های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت‌های دولتی بر اساس بازار عرضه از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ (ارزش به میلیارد ریال)

سال بازار عرضه	۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۵ (قبل از ابلاغ بند (ج) سیاست‌های اصل ۴۴)	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	جمع کل	درصد به کل
بورس	۵۱،۱۳۴	۷۴،۸۵۲	۴۰،۲۱۱	۱۳۲،۳۵۹	۱۹،۱۰۹	۴۱،۹۴۲	۴۴،۶۱۲	۲۳۸،۸۴۲	۲،۹۹۷	۲۰،۸۴۹	۲،۳۹۴	۶۶۹،۳۰۱	۴۶،۸٪
فرابورس	۰		۱۴۰،۱۶	۲۰،۹۱	۹،۷۷۹	۳۷،۶۶۰	۵۵،۱۰۱	۳۱،۵۹۸	۲۷،۱۰۹	۲،۹۸۲	۵۲۲	۱۸۰،۸۵۸	۱۲،۶٪
مذاکره	۰			۲،۵۰۲	۲۱۹	۳۰۷	۶					۳۰،۳۴	۰،۳٪
مزایده	۶،۶۳۰	۶۸،۶۰۶	۲۳،۹۴۰	۱۱۸،۱۴۳	۳۱،۹۹۳	۴۸،۵۷۵	۳۰،۴۵۲	۱۷۴،۶۳۷	۲۱،۳۷۲	۱۳،۵۰۸	۳۹،۹۴۸	۵۷۷،۸۰۴	۴۰،۴٪
جمع	۵۷،۷۶۴	۱۴۳،۴۵۹	۷۸،۱۶۷	۲۵۵،۰۹۶	۶۱،۱۰۰	۱۲۸،۴۸۳	۱۳۰،۱۷۲	۴۴۵،۰۷۸	۵۱،۴۷۷	۳۷،۳۳۸	۴۲،۸۶۴	۱،۴۳۰،۹۹۸	۱۰۰٪

نمودار شماره (۲): ارزش واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، براساس روش واگذاری

۳-۱-۱- واگذاریها به تفکیک حجم واگذاری

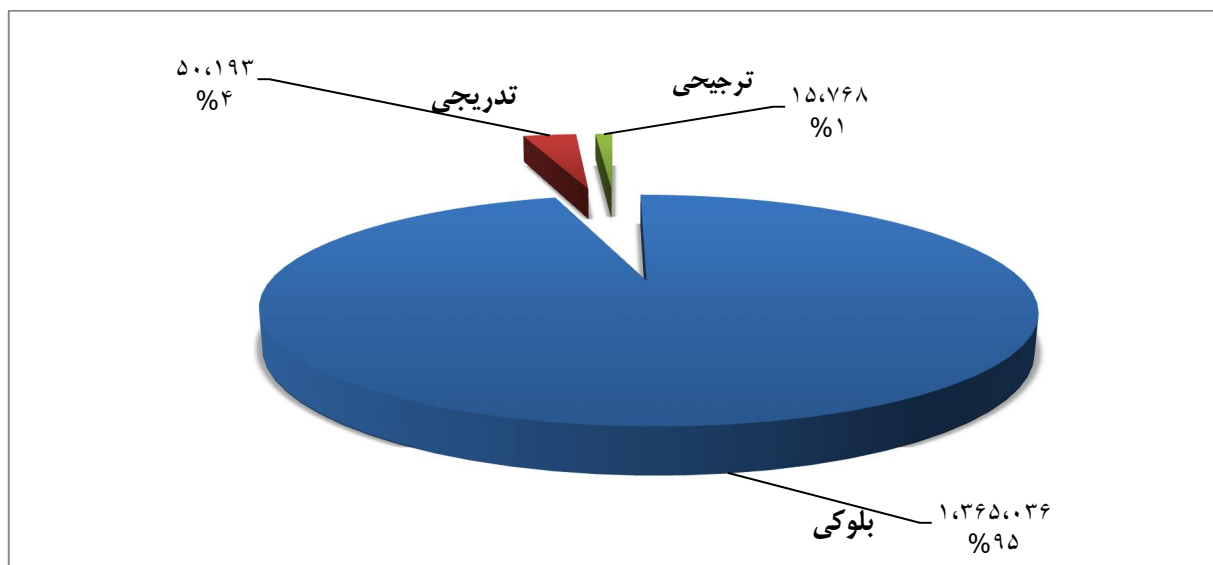
از ۱،۴۳۰،۹۹۸ میلیارد ریال سهام واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۹۵ درصد واگذاریها به صورت بلوکی انجام پذیرفته، ۴ درصد از واگذاریها به صورت عرضه‌های تدریجی و روزانه در بازار سرمایه و ۱ درصد به صورت سهام ترجیحی بوده است (جدول شماره (۳) و نمودار شماره (۳)).

منظور از واگذاریهای بلوکی واگذاری هایی است که در آن بخشی از سهام یا دارایی بنگاه قابل واگذاری به صورت بلوک یکجا عرضه و به فروش می رسد. واگذاریهای تدریجی به صورت خرد و روزانه در بازار سرمایه عرضه و به فروش می رسد و واگذاریهای ترجیحی بخشی از سهام یا دارایی بنگاه می باشد که به کارکنان و مدیران شرکت واگذار شده تعلق می گیرد.

جدول شماره (۳) : عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی بر اساس حجم واگذاری از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ (ارزش به میلیارد ریال)

سال	۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۵ (قبل از ابلاغ بند (ج) سیاست های اصل ۴۴)	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	جمع کل	درصد به کل
حجم واگذاری	۵۰،۲۱۸	۱۳۶،۷۱۵	۶۷،۵۹۲	۲۴۸،۳۵۷	۵۶،۷۶۴	۱۲۷،۰۶۶	۱۲۶،۳۸۲	۴۲۹،۹۸۲	۵۰،۸۲۵	۲۹،۶۵۵	۴۱،۴۸۰	۱،۳۶۵،۰۳۶	۹۵٪
بلوکی	۷،۲۵۲	۴،۵۶۸	۶،۵۱۱	۳،۸۵۹	۲،۵۴۴	۱،۳۶۸	۲،۶۹۲	۱۴،۲۲۲	۳۰۵	۵،۶۷۶	۱،۲۹۶	۵۰،۱۹۳	۴٪
تدریجی	۲۹۴	۲،۱۷۶	۴۰،۶۴	۲،۸۸۰	۱،۷۹۲	۱۴۸	۱۰،۹۷	۸۷۵	۳۴۷	۲،۰۰۷	۸۸	۱۵،۷۶۸	۱٪
ترجیحی	۵۷،۷۶۴	۱۴۳،۴۵۹	۷۸،۱۶۷	۲۵۵،۰۹۶	۶۱،۱۰۰	۱۲۸،۴۸۳	۱۳۰،۱۷۲	۴۴۵،۰۷۸	۵۱،۴۷۷	۳۷،۳۳۸	۴۲،۸۶۴	۱،۴۳۰،۹۹۸	٪۱۰۰
جمع													

نمودار شماره (۳): ارزش واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۹۵، براساس حجم واگذاری

۱-۱-۴- واگذاریها به تفکیک طبقه بندی قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی»

ابلاغ بند (ج) سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی در نیمه نخست سال ۱۳۸۵، نقطه عطفی در فرآیند خصوصی سازی می باشد. بر اساس این ابلاغیه، ۸۰ درصد از ارزش مجموع سهام بنگاههای دولتی از هر فعالیت مشمول مفاد صدر اصل (۴۴) قانون اساسی که تا آن تاریخ صد درصد دولتی بوده و قابلیت واگذاری نداشته اند (با رعایت برخی از استثناءها)، قابلیت واگذاری یافتند؛ شرکتهای بزرگی از جمله: صنایع پالایش و پخش، مخابرات، هلدینگ خلیج فارس، معادن و صنایع مادر.

همچنین ماده (۲) قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی» شرکتهای قابل واگذاری را طبقه بندی نموده است. بر این اساس، گروه (۱) این ماده شرکتهایی می باشند که تا قبل از ابلاغ بند (ج) سیاستها بر اساس قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه قابلیت واگذاری داشته اند؛ و بر اساس قانون یاد شده می بایست تا پایان برنامه چهارم توسعه بطور کامل واگذار می شدند (شرکتهای خارج از صدر اصل (۴۴) قانون اساسی) و گروه (۲) این ماده اشاره به شرکتهایی دارد که با توجه به ابلاغ بند (ج) سیاستها مجوز واگذاری یافته اند (شرکتهای صدر اصل (۴۴) قانون اساسی).

براساس این تفکیک، از ۱,۴۳۰,۰۹۹۸ میلیارد ریال سهام واگذار شده طی دوره ۱۳۸۰-۱۳۹۵، حدود ۶۶ درصد واگذاریها مربوط به واگذاری شرکتها و بنگاههای متعلق به گروه (۲) ماده (۲) قانون و حدود ۳۴ درصد دیگر مربوط به شرکتها و بنگاههای گروه (۱) بوده است.

جدول شماره (۴): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام و دارایی های واگذار شده یا تخصیص یافته متعلق به دولت و شرکت های دولتی بر اساس شمول اصل (۴۴) قانون اساسی از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵

درصد به کل	جمع کل	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵ لغایت ۱۳۸۰ (قبل از ابلاغ بند (ج) سیاست های اصل (۴۴))	سال شمول اصل ۴۴
٪۳۴	۴۹۲,۵۳۷	۲۰,۷۸۰	۱۶,۵۲۲	۵۰,۷۸۴	۱۱۷,۳۱۵	۴۵,۵۹۷	۴۵,۵۲۶	۳۲,۱۸۰	۳۴,۳۰۹	۴۰,۰۷۳	۵۶,۸۲۶	۳۲,۶۲۴	گروه (۱) ماده (۲) قانون
٪۶۶	۹۳۸,۴۶۱	۲۲,۰۸۴	۲۰,۸۱۶	۶۹۴	۳۲۷,۷۶۳	۸۴,۵۷۵	۸۲,۹۵۷	۲۸,۹۲۰	۲۲,۰۷۸۶	۲۸,۰۹۴	۸۶,۶۳۲	۲۵,۱۴۰	گروه (۲) ماده (۲) قانون
٪۱۰۰	۱,۴۳۰,۹۹۸	۴۲,۸۶۴	۳۷,۳۳۸	۵۱,۴۷۷	۴۴۵,۰۷۸	۱۳۰,۱۷۲	۱۲۸,۴۸۳	۶۱,۱۰۰	۲۵۵,۰۹۶	۷۸,۱۶۷	۱۴۳,۴۵۹	۵۷,۷۶۴	جمع

۱-۲- خلاصه عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵

براساس مصوبه شماره ۳۱۲۹۸ مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۲۷ هیأت محترم واگذاری ۲۰۱ مورد در فهرست موارد مشمول واگذاری سال ۱۳۹۵ قرار گرفت، که با آخرین تغییرات صورت گرفته توسط آن هیأت محترم در طول سال ۱۳۹۵ به ۲۱۱ مورد رسید؛ که به منظور عرضه و واگذاری این بنگاهها و شرکتهای زیر مجموعه آنها حداقل ۵۳۰ عرضه به صورت رقابتی مورد نیاز بود. در سال ۱۳۹۵، تعداد ۲۲۰ بنگاه به ارزش ۷۴،۲۵۱ میلیارد ریال قیمت گذاری شدند. همچنین از ۲۵۷ عرضه انجام یافته به صورت رقابتی در سال ۱۳۹۵، تعداد ۱۴۱ عرضه با موفقیت به انجام رسید. با توجه به موارد مذکور و با در نظر گرفتن موارد تدریجی و ترجیحی، در سال ۱۳۹۵ مجموعاً ارزشی معادل ۴۲،۸۶۴ میلیارد ریال سهام یا دارائی از ۱۷۱ بنگاه واگذار گردیده است (جدول شماره (۵)).

جدول شماره (۵) - خلاصه عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵

عنوان	تعداد بنگاه	ارزش (میلیارد ریال)
قیمت گذاریها	۲۲۰	۷۴،۲۵۱
عرضه ها	۲۵۷	۹۸،۵۳۴
موفقیت در عرضه ها	۱۴۱	۲۲،۴۴۷
واگذاری کل (شامل تدریجی و ترجیحی و ردیون)	۱۷۱	۴۲،۸۶۴

در سال ۱۳۹۵ هفت بنگاه با ارزشی معادل ۱۹،۰۳۳ میلیارد ریال بابت بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی به این سازمان واگذار شده است و مابقی به ارزش ۲۳،۸۳۱ میلیارد ریال به صورت رقابتی به عموم متقاضیان عرضه و منابع حاصل از آن به حساب درآمد عمومی کشور واریز شده است (جدول شماره (۶)).

جدول شماره (۶): عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵ به تفکیک نوع واگذاری

نوع واگذاری	ارزش (میلیارد ریال)	درصد به کل
عرضه و فروش سهام یا دارایی به عموم متقاضیان	۲۳,۸۳۱	۵۶٪
واگذاری سهام یا دارایی به شیوه انتقال مستقیم به اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت	۱۹,۰۳۳	۴۴٪
انتقال مستقیم سهام یا دارایی بابت سهام عدالت	۰	۰٪
جمع کل	۴۲,۸۶۴	۱۰۰٪

جزئیات مربوط به واگذاریهای انجام یافته طی سال ۱۳۹۵ به شرح بندهای زیر و جدول شماره (۷) می باشد:

الف) از بنگاههای واگذار شده سهام ۱۳ بنگاه از طریق «بورس» و با ارزشی معادل ۲,۳۹۴ میلیارد ریال واگذار گردیده است. از این ارزش، مبلغی معادل ۱,۵۴۵ میلیارد ریال معادل ۶۵ درصد به صورت یکجا و بلوکی و ۸۴۹ میلیارد ریال معادل ۳۵ درصد به صورت تدریجی به عموم مردم واگذار شده است.

ب) از بنگاههای واگذار شده سهام ۱۵۱ بنگاه از طریق «مزایده» و با ارزشی معادل ۳۹,۹۴۸ میلیارد ریال واگذار گردیده است. از این ارزش، مبلغ ۳۹,۹۳۵ میلیارد ریال معادل ۹۹/۹۷ درصد به صورت یکجا و بلوکی و ۱۳ میلیارد ریال معادل ۰/۰۳ درصد به صورت ترجیحی به کارکنان و مدیران شرکتها واگذار شده است. لازم به ذکر است واگذاریهای مزایدهای الزاماً از طریق بلوکی انجام می یابد (پس از تخصیص سهام ترجیحی).

ج) از بنگاههای واگذار شده سهام ۸ بنگاه از طریق «فرا بورس» و با ارزشی معادل ۵۲۲ میلیارد ریال واگذار گردیده است. از این ارزش، مبلغ ۴۴۷ میلیارد ریال معادل ۸۶ درصد به صورت تدریجی به عموم مردم و ۷۵ میلیارد ریال معادل ۱۴ درصد به صورت ترجیحی به کارکنان و مدیران شرکتها واگذار شده است.

د) طی دوره مورد بررسی هیچگونه واگذاری از طریق مذاکره انجام نشده است.

جدول شماره (۷): واگذاریهای انجام یافته در سال ۱۳۹۵ (ارزش به میلیارد ریال)

عنوان	بلوکی	تدریجی	ترجیحی	جمع کل	درصد از کل
بورس	۱,۵۴۵	۸۴۹	-	۲,۳۹۴	۶٪
فرا بورس	-	۴۴۷	۷۵	۵۲۲	۱٪
مذاکره	-	-	-	-	۰٪
مزایده	۳۹,۹۳۵	-	۱۳	۳۹,۹۴۸	۹۳٪
جمع کل	۴۱,۴۸۰	۱,۲۹۶	۸۸	۴۲,۸۶۴	۱۰۰٪
درصد از کل	۹۶,۸٪	۳٪	۰,۲٪	۱۰۰٪	-

درخصوص تفکیک میزان سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت واگذار شده براساس حجم واگذاری در سال ۱۳۹۵، لازم به ذکر است که ۹۶/۸ درصد واگذاریها به صورت بلوکی انجام پذیرفته، ۳ درصد از واگذاریها به صورت عرضه های تدریجی و خرد در بازار سرمایه و ۰/۲ درصد به صورت سهام ترجیحی بوده است.

عملکرد تفصیلی سال ۱۳۹۵ در خصوص واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت در جدول پیوست شماره (۱) این گزارش ارائه شده است. لازم به ذکر است جدول مذکور وضعیت فروش سهام در سال ۱۳۹۵، به تفکیک شرکت مادر تخصصی و حجم واگذاری (تدریجی، ترجیحی و بلوکی) در هر بنگاه یا شرکت را ارائه می‌کند.

۱-۳- عملکرد واگذاری ها در سال ۱۳۹۵ بر مبنای تعداد بنگاه

فهرست بنگاه‌های قابل واگذاری سال ۱۳۹۵ در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۱ هیأت محترم واگذاری به تصویب رسید. براساس مصوبه مذکور و تغییرات اعمال شده توسط هیأت یاد شده در فهرست بنگاههای برنامه ریزی شده جهت واگذاری، تعداد ۹۳ ردیف یا بنگاه گروه (۱) و ۱۰۸ ردیف یا بنگاه گروه (۲) وجود داشته است. اسامی بنگاههای مذکور به شرح پیوست شماره (۲) و خلاصه وضعیت این بنگاهها در پایان سال ۱۳۹۵ به شرح جدول زیر می باشد:

جدول شماره (۸): خلاصه وضعیت بنگاههای مشمول واگذاری در سال ۱۳۹۵

عنوان	خروج کامل (فروش، انحلال، ورشکسته و انتقال قطعی به گروه (۳))	باقیمانده از سال ۱۳۹۵ و درج در برنامه واگذاری سال ۱۳۹۶	جمع کل
تعداد بنگاه	۱۱۱*	۱۰۰	۲۱۱
درصد نسبت به کل	۵۳	۴۷	۱۰۰

*این ۱۱۱ مورد، شامل ۲۷۳ بنگاه می باشد.

۴-۱- واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران بنگاههای واگذار شده در سال ۱۳۹۵

در راستای اجرای تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و طبق آیین نامه اجرایی «نحوه واگذاری سهام ترجیحی» موضوع جزء (۸) بند (الف) ماده (۴۰) قانون مذکور، به منظور جذب کارگران، کارکنان و مدیران باتجربه، متخصص و کارآمد و با هدف افزایش بهره‌وری بنگاههای قابل واگذاری، میزان و نحوه واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران بنگاهها، تعیین شده است. براساس آئین نامه مذکور، فروش سهام ترجیحی به میزان حداکثر پنج درصد (۵٪) از سهام بنگاههای مشمول واگذاری تا سقف ده برابر میانگین شش ماهه آخرین مبلغ حقوق و مزایای مستمر دریافتی متقاضیان بر اساس احکام حقوقی آنان با قیمت پایه واگذاری، به ازای هر نفر، تماماً به صورت اقساط ده ساله مساوی سالیانه بدون پرداخت سود فروش اقساطی، مجاز دانسته شده است. بنابراین سازمان خصوصی سازی در راستای انجام وظایف محوله، در سال ۱۳۹۵ به ۱۲۷ نفر از کارگران و کارکنان ۵ شرکت مورد واگذاری، حدود ۸ میلیون سهم به ارزش ۸۷،۶۴۸ میلیون ریال، به صورت ترجیحی واگذار نموده است.

لازم به ذکر است براساس این نوع واگذاری، کارگران، کارکنان و مدیران شرکت های مورد واگذاری از مزیت هایی به شرح ذیل بهره مند می گردند:

- برخورداری از یک وام معادل ارزش سهام خریداری شده با اقساط ۱۰ ساله (در اولویت اول این وام از سود سهام متعلق به کارگران، کارکنان و مدیران کسر خواهد شد)
- دریافت سود سالیانه سهام (با وجود اینکه این سهام در وثیقه سازمان خصوصی سازی می باشد)

با توجه به مطالب مذکور عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران در سال ۱۳۹۵ را می توان به شرح جدول شماره (۹) خلاصه نمود.

جدول شماره (۹): عملکرد سازمان خصوصی سازی در واگذاری سهام ترجیحی به کارگران، کارکنان و مدیران بنگاهها در سال ۱۳۹۵

شرح	واحد	تعداد/ارزش
تعداد سهام واگذار شده	سهم	۷,۸۰۴,۵۳۴
تعداد کارکنانی که صاحب سهم شده اند	نفر	۱۲۷
سرنانه دریافتی کارکنان و مدیران	سهم	۶۱,۴۵۳
ارزش سهام واگذار شده (به قیمت پایه)	میلیون ریال	۸۷,۶۴۸
سرنانه دریافتی کارکنان و مدیران	میلیون ریال	۶۹۰

۱-۵- تحقق اهداف درآمدي قانون بودجه سال ۱۳۹۵ و مقايسه با سالهای قبل

از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۸۷، انتقال وجوه حاصل از فروش سهام شرکت‌های دولتی بر اساس مقررات قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه (ماده (۱۹) فصل سوم قانون برنامه سوم و ماده (۸) قانون برنامه چهارم توسعه)، صورت می‌گرفته است و بر اساس آن درصدی از وجوه حاصل از فروش به حساب خزانه و درصدی به حساب شرکت مادر تخصصی مربوط واریز می‌شده است. لیکن با توجه به تصویب آیین‌نامه اجرایی «نحوه هزینه کرد وجوه حاصل از واگذاری» موضوع تبصره (۲) ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل «۴۴» قانون اساسی در سال ۱۳۸۸، تمام درآمد حاصل از واگذاری می‌بایست به حساب خزانه واریز شده و در چارچوب احکام مندرج در قوانین بودجه سنواتی، هزینه شود.

در این خصوص با عنایت به نحوه دریافت و تخصیص درآمدهای حاصل از واگذاری، بررسی مقایسه‌ای درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه در مقایسه با ارزش واریزی به خزانه طی سال‌های ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، به شرح جدول شماره (۱۰) می‌باشد.

جدول شماره (۱۰): عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در تحقق اهداف درآمدي حاصل از واگذاری‌ها

(ارقام به میلیارد ریال)

از سال ۱۳۸۰ لغایت سال ۱۳۹۵

سال	درآمد پیش‌بینی شده در بودجه			ارزش مبالغ واریز شده به سایر حساب‌های خزانه و تهاجر				درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه
	حساب درآمد عمومی	سایر حساب‌های خاص خزانه	مجموع	حساب درآمد عمومی	سایر حساب‌های خاص خزانه	تهاجر	مجموع	
۱۳۸۰	۱,۲۰۰	۰	۱,۲۰۰	۹۴	۰		۹۴	۸٪
۱۳۸۱	۶,۰۰۰	۰	۶,۰۰۰	۱,۰۱۳	۰		۱,۰۱۳	۱۷٪
۱۳۸۲	۷,۰۰۰	۰	۷,۰۰۰	۲,۴۷۱	۰		۲,۴۷۱	۳۵٪
۱۳۸۳	۱۱,۰۰۰	۰	۱۱,۰۰۰	۲,۸۱۳	۰		۲,۸۱۳	۲۶٪
۱۳۸۴	۵,۰۰۰	۰	۵,۰۰۰	۱,۵۳۷	۰		۱,۵۳۷	۳۱٪
۱۳۸۵	۷,۴۰۰	۰	۷,۴۰۰	۱,۶۳۶	۰		۱,۶۳۶	۲۲٪
۱۳۸۶	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۶,۲۸۸	۰		۶,۲۸۸	۲۱٪
۱۳۸۷	۳۰,۰۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۱۵,۰۱۵	۰		۱۵,۰۱۵	۵۰٪
۱۳۸۸	۳۲,۱۰۰	۰	۳۲,۱۰۰	۱۹,۴۹۶	۰		۱۹,۴۹۶	۶۱٪
۱۳۸۹	۴۵,۰۰۰	۰	۴۵,۰۰۰	۳۸,۱۱۶	۰	۸,۱۲۹	۴۶,۲۴۵	۱۰۳٪

درصد تحقق در آمد پیش بینی شده در بودجه	ارزش مبالغ واریز شده به سایر حساب های خزانه و تهاتر				درآمد پیش بینی شده در بودجه			سال
	مجموع	تهاتر	سایر حساب های خاص خزانه	حساب در آمد عمومی	مجموع	سایر حساب های خاص خزانه	حساب در آمد عمومی	
٪۱۵۸	۷۱,۰۰۳	۱۵,۷۵۳	۱,۶۵۴	۵۳,۵۹۶	۴۵,۰۰۰	۰	۴۵,۰۰۰	۱۳۹۰
٪۸۴	۵۴,۷۱۶	۱,۵۴۳	۱,۶۷۶	۵۱,۴۹۶	۶۵,۰۰۰	۰	۶۵,۰۰۰	۱۳۹۱
٪۴۶	۱۴۴,۲۴۸	۱۲,۱۵۰	۵۰,۵۴۰	۸۱,۵۵۸	۳۱۲,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۱۳۹۲
٪۹۰	۱۶۳,۵۱۳	۳۰,۰۹۱	۱۶,۵۹۱	۱۱۶,۸۳۱	۱۸۱,۰۰۰	۱۰۴,۰۰۰	۷۷,۰۰۰	۱۳۹۳
٪۵۸	۱۰۵,۲۴۹		۱۳,۳۷۱	۹۱,۸۷۹	۱۸۱,۰۰۰	۳۶,۰۰۰	۱۴۵,۰۰۰	۱۳۹۴
٪۹۹	۱۶۴,۳۱۵	۷۶,۶۹۷	۹,۸۷۰	۷۷,۷۴۸	۱۶۵,۵۰۰	۵۰,۵۰۰	۱۱۵,۰۰۰	۱۳۹۵
٪۷۱	۷۹۹,۶۵۳	۱۴۴,۳۶۴	۹۳,۷۰۳	۵۶۱,۵۸۷	۱,۱۲۴,۲۰۰	۴۴۰,۵۰۰	۶۸۳,۷۰۰	جمع کل

همانطور که در جدول فوق مشخص شده است درآمد پیش بینی شده در بودجه برای واگذاری ها در سال ۱۳۹۵ موضوع ردیف های درآمدی ۳۱۰۵۰۱, ۳۱۰۵۰۲, ۳۱۰۸۰۱, ۳۱۰۵۱۵ و... معادل ۱۶۵,۰۰۰ میلیارد ریال بوده است؛ در این راستا ارزش مبالغ واریز شده به حساب درآمد عمومی خزانه موضوع ردیف درآمدی ۳۱۰۵۰۱ معادل ۷۴,۱۱۶ میلیارد ریال بوده است. در این سال علاوه بر مبلغ مذکور ۹,۸۷۰ میلیارد ریال نیز به حساب های خاص خزانه واریز شده است. همچنین در سال ۱۳۹۵ مبلغ ۷۶,۶۹۷ میلیارد ریال بدهی دولت با طلب اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت، توسط سازمان خصوصی سازی تهاتر گردیده است؛ که در واقع چنانچه این تهاتر انجام نمی شد؛ تمام این مبلغ به حساب خزانه واریز می گردید. با لحاظ این رقم درصد تحقق اهداف بودجه ای سال ۱۳۹۵، ۹۹ درصد می باشد.

۱-۶- ماهیت خریداران واگذاری های انجام یافته

از جمله ایرادات وارده بر عملکرد خصوصی سازی در سالهای گذشته ماهیت خریداران سهام واگذار شده و سهم پایین بخش خصوصی واقعی بوده است. با توجه به آسیب شناسی صورت گرفته و اقدامات انجام یافته در دولت یازدهم در جهت رفع این آسیب ها، سهم بخش خصوصی واقعی در سال ۱۳۹۵ به ۵۶ درصد رسیده است، که بیش از سهم مذکور طی سالهای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۴ بوده است (جدول شماره (۱۱))

جدول شماره (۱۱): تبیین ماهیت خریداران

عنوان	بخش خصوصی واقعی	سهام عدالت	رد دیون انتقال اصل سهام	سایر (نهادهای نظامی، نهادهای عمومی غیر دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، ...)	جمع کل
۱۳۸۰-۱۳۹۴ (میلیارد ریال)	۲۵۰،۱۰۹	۲۷۲،۶۰۰	۲۹۴،۷۸۰	۵۷۰،۶۴۶	۱،۳۸۸،۱۳۵
سهام از کل (درصد)	۱۸٪*	۲۰٪	۲۱٪	۴۱٪	۱۰۰٪
۱۳۹۵ (میلیارد ریال)	۲۳،۸۳۱	۰	۱۹،۰۳۳	۰	۴۲،۸۶۴
سهام از کل (درصد)	۵۶٪	۰	۴۴٪	۰	۱۰۰٪

* ارزش واگذاری ها به بخش خصوصی پس از کسر واگذاری تدریجی و ترجیحی، ۱۳،۴ درصد ارزش واگذاری ها می باشد.

۱-۷- عرضه های بلوکی سال ۱۳۹۵

سازمان خصوصی سازی در راستای "واگذاری سهام متعلق به دولت و شرکتهای دولتی" در سال ۱۳۹۵ اقدام به آگهی و عرضه ۲۵۷ بنگاه به صورت بلوکی نموده است که درصد موفقیت در فروش براساس تعداد بنگاه ۵۴/۸ درصد و براساس ارزش پایه فروش ۱۸ درصد بوده است. جدول شماره (۱۲) روند صعودی عملکرد سازمان خصوصی سازی در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ را نشان می دهد. همچنین این سازمان در سال ۱۳۹۵ و در راستای ماده ۲۳ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی اطلاعات مرتبط با خریداران سهام مدیریتی و کنترلی ۸۱ بنگاه را در روزنامه های کثیرالانتشار منتشر کرده است.

جدول شماره (۱۲): عرضه های سازمان خصوصی سازی در سال های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵

سال	تعداد			ارزش - میلیارد ریال		
	عرضه	فروش	درصد موفقیت	ارزش پایه عرضه	ارزش پایه فروش (بدون لحاظ سود فروش اقساطی)*	ارزش فروش (با لحاظ سود فروش اقساطی)*
۱۳۹۴	۲۶۰	۲۶	۱۰	۱۲۳،۲۰۲	۱۵،۴۲۲	۲۲،۳۸۷
۱۳۹۵	۲۵۷	۱۴۱	۵۴،۸	۹۸،۵۳۴	۱۸،۰۸۸	۲۲،۴۴۷

* باتوجه به اینکه معمولاً بنگاهها با قیمتی بالاتر از قیمت پایه به فروش می رسد، و علاوه بر این سود فروش اقساطی نیز به ارزش معامله اضافه می گردد، همواره شاهد تفاوت میان ارزش فروش و ارزش پایه فروش می باشیم.

۲- سایر اقدامات

۱-۲- عملکرد سازمان خصوصی سازی در راستای قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۲-۱-۱- جزء (الف) تبصره (۲) ماده واحده موضوع: مصارف مربوط به واگذاری بنگاه‌های دولتی موضوع جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از طریق جدول شماره (۱۳) این قانون و پرداخت بدهی دولت به بخشهای خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی از محل واگذاری سهام و سهم‌الشرکه متعلق به دولت و موسسات و شرکتهای دولتی به استثنای موارد مندرج در جزء (۲) بند (د) سیاست-های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی از طریق جدول شماره (۱۸) این قانون

اقدامات انجام شده طی سال ۱۳۹۵ به شرح زیر می‌باشد:

• از مبلغ ۲۲۸۶۴ میلیارد ریال مربوط به فروش سهام، سهم الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره برداری و مدیریت دولت در بنگاه‌های گروه (۱) و (۲)، ۲۰،۷۸۰ میلیارد ریال متعلق به بنگاه‌های گروه (۱) و ۲۲،۰۸۴ میلیارد ریال مربوط به بنگاه‌های گروه (۲) می‌باشد. شایان ذکر است از مبلغ مذکور ۱۹،۰۳۳ میلیارد ریال بابت ردیون دولت به سازمان تأمین اجتماعی از محل واگذاری بخشی از سهام هفت شرکت بوده است.

• از محل منابع حاصل از واگذاری‌ها مبلغ ۸۳،۹۳۷ میلیارد ریال به حسابهای مختلف خزانه به شرح زیر واریز شده است:

- ارزشی معادل ۳،۹۶۷ میلیارد ریال به حساب ۲۴۱ خزانه
- ارزشی معادل ۷۴،۱۱۶ میلیارد ریال بابت دریافت اقساط و ثمن نقدی فروش سهام سالهای قبل و سود سهام عدالت به حساب درآمد عمومی خزانه (حساب ۱۶۴ خزانه)
- ارزشی معادل ۵۰ میلیارد ریال بابت واگذاری باقیمانده سهام بانکها و بیمه‌ها به حساب ۱۳۵۴ خزانه
- ارزشی معادل ۲۶۶ میلیارد ریال بابت واگذاری سهام متعلق به وزارت جهاد کشاورزی به حساب ۱۳۷۵ خزانه
- ارزشی معادل ۵،۵۸۷ میلیارد ریال به سایر حسابهای خاص خزانه

۲-۱-۲- جزء (ب) تبصره (۲) ماده واحده موضوع: اعلام اسامی بنگاه‌های در حال واگذاری و واگذار شده به صورت کنترلی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به منظور نظارت بیشتر بر بنگاه‌های مذکور، ارائه مجوز جهت ثبت صورتجلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره و همچنین دخل و تصرف در

اموال و املاک بنگاه‌های مزبور به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و ارائه مجوز جهت اعطای هرگونه تسهیلات بانکی به بنگاه‌های مذکور

اقدامات انجام شده در این راستا طی بازه زمانی مورد نظر به شرح ذیل می باشد:

۱- فهرست اسامی بنگاه‌های در حال واگذاری و واگذار شده به صورت کنترلی طی نامه شماره ۱۰/۶۹۹۷ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۲ عنوان «سازمان ثبت اسناد و املاک کشور» و طی نامه شماره ۱۰/۶۹۹۹ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۲ عنوان «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» ارسال شده است. همچنین پیرو نامه های مذکور، طی نامه های شماره ۱۰/۱۲۰۴۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۰ و شماره ۱۰/۱۲۰۴۶ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۰ عنوان دستگاہهای یاد شده موضوع حذف شرکتهای شهرکهای صنعتی استانی از فهرست مربوط درخواست شده است. در این راستا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران طی نامه‌های شماره ۹۵/۹۱۷۹۶ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۲۵ و شماره ۹۵/۱۲۷۸۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۶ عنوان مدیران عامل بانکهای دولتی و خصوصی و موسسات اعتباری رعایت و اجرای این جزء قانون به همراه دستورالعمل اجرایی آن را یادآوری نموده است. شایان ذکر است طی نامه شماره ۱۰/۲۵۲۲۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۶ عنوان «سازمان ثبت اسناد و املاک کشور» و نامه شماره ۱۰/۲۵۶۷۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۰ عنوان «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران» اطلاعات تکمیلی و اصلاحی فهرست اسامی بنگاه‌های در حال واگذاری و واگذار شده به صورت کنترلی ارائه شده است.

۲- طی مدت مذکور:

- (۵۲۱) مورد مجوز ثبت صورتجلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره صادر شده است (۲۲۰ مورد مربوط به شرکتهای در حال واگذاری و ۳۰۱ مورد مربوط به شرکتهای واگذارشده).
- (۶۷) مورد مجوز دخل و تصرف در اموال و املاک صادر شده است (۶ مورد مربوط به شرکتهای در حال واگذاری و ۶۱ مورد مربوط به شرکتهای واگذارشده).
- (۶۶) مورد مجوز اخذ تسهیلات صادر شده است (۱۱ مورد مربوط به شرکتهای در حال واگذاری و ۵۵ مورد مربوط به شرکتهای واگذارشده).

۲-۱-۳- جزء (ج) تبصره (۲) ماده واحده موضوع: رعایت ماده (۴) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در مورد شرکتهای در حال واگذاری در سال ۱۳۹۵ موضوع واریز مالیات علی الحساب و سود سهام علی الحساب بودجه مصوب به صورت یک دوازدهم در هر ماه توسط شرکتهای در حال واگذاری سال ۱۳۹۵

• طی نامه شماره ۱۰/۶۹۷۴ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۲ عنوان شرکتهای مادر تخصصی بنگاههای مشمول واگذاری و دستگاههای ذیربط موضوع رعایت این بند قانونی یادآوری شده است.

• طی نامه های شماره ۱۰/۹۳۵۶ مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۱، شماره ۱۰/۱۱۷۴۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۷، شماره ۱۰/۱۴۲۸۸ مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۰۷، شماره ۱۰/۱۷۰۸۴ مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۱۲، شماره ۱۰/۱۹۵۲۹ مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۱۶، شماره ۱۰/۲۱۷۵۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۱، شماره ۱۰/۲۴۵۳۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۹، شماره ۱۰/۲۷۳۵۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۷ و شماره ۱۰/۶۴۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۱/۲۱ عنوان سازمان امور مالیاتی کشور، رونوشت معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور آخرین وضعیت میزان سهام باقیمانده دولت در بنگاه های موجود در برنامه واگذاریهای سال ۱۳۹۵ اعلام شده است.

۲-۱-۴- جزء (و) تبصره (۵) ماده واحده موضوع: تسویه بدهیهای قطعی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در چهارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۳ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تا مبلغ یکصد و بیست و پنج هزار میلیارد ریال بصورت جمعی-خرجی با استفاده از اسناد تعهدی «اوراق تسویه خزانه»

در راستای اجرای این بند قانونی و تصویب نامه های شماره ۱۷۳۸۲/ت/۵۱۴۳۴ مورخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۵، شماره ۹۶۵۸۶/ت/۵۳۵۱۳ مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۰۸، شماره ۱۴۷۱۲۶/ت/۵۳۳۷۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۴، شماره ۱۶۶۳۹۲/ت/۵۴۱۳۶ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۶ و شماره ۱۶۶۳۶۲/ت/۵۳۸۸۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۶ هیأت محترم وزیران، اوراق (اسناد) تسویه خزانه ای توسط معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور جمعاً به مبلغ ۷۶،۸۰۴ میلیارد ریال صادر شده است که از رقم مذکور، ۶۹،۳۳۰ میلیارد ریال جهت تسویه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی با مطالبات دولت از آن سازمان بابت اقساط خرید سهام شرکت ذوب آهن اصفهان و ارزش کل بهای واگذاری شرکت سنگ آهن مرکزی ایران به سازمان یاد شده و همچنین تسویه اقساط فروش سهام شرکت هلدینگ صنایع پتروشیمی خلیج فارس به شرکت سرمایه گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تأمین «تاپیکو» (شرکت تابعه و متعلق به سازمان تأمین اجتماعی) بوده

است. همچنین رقم ۷،۴۷۴ میلیارد ریال بابت تسویه و تهاتر بدهی دولت به شرکت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) و شرکتهای زیر مجموعه آن با مطالبات دولت از آنها، تعلق دارد.

۳- اقدامات انجام یافته در راستای اجرای طرح توزیع سهام عدالت

طرح بزرگ و ملی توزیع سهام عدالت با اهدافی همچون "گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تامین عدالت اجتماعی" و "تشویق اقشار مردم به سرمایه گذاری و بهبود درآمد خانوارها"، از طریق توزیع گسترده سهام بین اقشار کم درآمد در دولت هشتم مطرح و آئین نامه اجرائی آن در اواخر دوره آن دولت به تصویب هیأت وزیران رسید. متعاقباً پس از اخذ موافقت رهبر معظم انقلاب در خصوص ضرورت و نحوه اجرای طرح، عملاً اجرای طرح توزیع سهام عدالت از سال ۱۳۸۵ آغاز گردید. مواد ۳۴ الی ۳۸ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، مصوب سال ۱۳۸۷، چارچوب مشخص تر و قابل اتکاتری را برای اجرای طرح تعریف نمود. بر این اساس از سال ۱۳۸۸ طبق آئین نامه مصوب هیأت وزیران و به موجب مصوبات ستاد مرکزی سهام عدالت و شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و همچنین هیأت واگذاری، اجرای طرح به طور گسترده تری انجام پذیرفت.

۱-۳- مبانی اجرای طرح توزیع سهام عدالت

باتوجه به مواد ۳۴ الی ۳۸ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و مقررات مربوط، مبانی اجرای

طرح به شرح ذیل تعریف گردید:

۱- الف) حداکثر تا ۴۰٪ مجموع ارزش سهام بنگاههای قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه دو ماده (۲) قانون به اتباع ایرانی مقیم داخل کشور که جزء شش دهک پایین درآمدی می باشند، واگذار شود.

۱- ب) وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر نهادهای ذیربط، مسئول شناسایی مشمولین طرح می باشد.

۱- ج) سهام عدالت به شش دهک پایین درآمدی به صورت اقساط ده ساله با اولویت بازپرداخت اقساط از محل سود شرکتها، تخصیص یابد. دو دهک پایین درآمدی از ۵۰ درصد تخفیف در بازپرداخت اقساط برخوردار شوند.

۱- د) سازمان خصوصی سازی مسئولیت وصول اقساط سهام واگذار شده و واریز آن به حساب خزانه را بر عهده دارد.

۱- ه) در صورتی که در پایان دوره تقسیط ده ساله، بهای سهام مورد واگذاری به طور کامل تسویه نشده باشد، مشمولین مکلفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه رأساً نسبت به پرداخت بدهی و تسویه حساب سهام مورد خریداری اقدام نمایند.

۳-۲- مشمولین طرح توزیع سهام عدالت

باتوجه به مصوبات ستاد مرکزی سهام عدالت و هیأت وزیران، ۴۹،۲۲۶،۱۹۳ نفر به عنوان مشمولین طرح در ۱۸ مرحله و به شرح جدول شماره (۱۳) شناسایی گردیدند. آخرین گروه از مشمولین، کارگران فصلی و ساختمانی بوده اند که تا پایان سال ۱۳۹۴ مراحل مربوط به ثبت نام قطعی آنان انجام یافته است. خلاصه وضعیت مشمولین شناسایی شده به شرح زیر می باشد:

❖ کل مشمولین: ۴۹،۲۲۶،۱۹۳ نفر

- مشمولین تخفیف دار: ۵،۹۶۹،۰۳۲ نفر

- متوفی: ۱،۹۳۵،۷۶۹ نفر

- سایر: ۴۱،۳۲۱،۳۹۲ نفر

باتوجه به مصوبه جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۱۵ شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، بررسی و ارائه راهکارهای قانونی برای برخورداری و اعطای سهام به افراد واجد شرایطی که به هر دلیلی تاکنون مورد شناسایی قرار نگرفته اند، در دستور کار قرار دارد.

جدول شماره (۱۳): شناسائی مشمولین طرح توزیع سهام عدالت، به تفکیک مراحل مختلف طرح

ردیف	مرحله	تعداد مشمولان نهایی
۱	مرحله اول: مددجویان نهادهای حمایتی (کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی) و رزمندگان فاقد شغل	۴,۵۲۹,۴۶۳
۲	تکمیلی مرحله اول: مددجویان نهادهای حمایتی (کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی) و رزمندگان فاقد شغل	۳,۰۴۱,۶۵۸
۳	مرحله دوم: روستاییان سرپرست خانوار فاقد شغل	۵,۵۳۵,۵۵۷
۴	تکمیلی مرحله دوم: کلیه روستاییان و عشایر	۱۱,۲۹۰,۵۸۸
۵	مرحله سوم: کارکنان شاغل در دستگاه های اجرایی، بازنشستگان کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی	۱۲,۳۰۲,۳۰۹
۶	تکمیلی مرحله سوم: کارکنان شاغل در دستگاه های اجرایی، بازنشستگان کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی	۱,۴۹۳,۹۲۴
۷	مرحله چهارم: ایثارگران(والدین، همسر و فرزندان شهید و افراد تحت تکفل آنها، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنها)	۱,۲۵۹,۸۹۲
۸	مرحله پنجم: دختران کارگر مجرد و زنان کارگر سرپرست خانوار (مشمول قانون کار)	۶,۹۰۲
۹	مرحله ششم: خدام مساجد، حسینیه ها و امام زاده ها و اماکن زیارتی متبرکه	۳۱,۳۱۹
۱۰	مرحله هفتم: طلاب حوزه های علمیه سراسر کشور	۱۶۷,۶۹۳
۱۱	مرحله هشتم: بیماران خاص	۱۱,۱۶۸
۱۲	مرحله نهم: کارکنان ستاد های نماز جمعه	۶,۷۳۵
۱۳	مرحله دهم: کارکنان هیأت های تحریریه رسانه ها (خبرنگاران)	۸,۶۸۰
۱۴	مرحله یازدهم: دست اندر کاران امرشناسایی و واگذاری سهام عدالت	۹,۵۴۰,۳۰۵
۱۵	مرحله دوازدهم: مددجویان و کارکنان موسسات خیریه	
۱۶	مرحله سیزدهم: فعالان قرآنی	
۱۷	مرحله چهاردهم: قالیبافان	
۱۸	مرحله پانزدهم: زندانیان آزاد شده (مددجویان تحت پوشش مراکز مراقبت از زندانیان آزاد شده)	
۱۹	مرحله شانزدهم: تاکسیرانان	
۲۰	مرحله هفدهم: درخواست کنندگان مردمی	
۲۱	مرحله هجدهم: کارگران فصلی و ساختمانی	
مجموع		۴۹,۲۲۶,۱۹۳

۳-۳- پرتفوی طرح توزیع سهام عدالت

درصدی از سهام ۶۰ شرکت فعال در ۸ صنعت مهم و راهبردی کشور که ۳۵ مورد از آنها بورسی می باشند، با ارزش قطعی و برآوردی حدود ۴۱،۰۷۷ میلیارد تومان به طرح توزیع سهام عدالت اختصاص یافته است. تاکنون ۴۹ شرکت از شرکتهای تخصیص یافته به طرح به ارزش ۲۷،۲۶۰ میلیارد تومان به طور قطعی قیمت گذاری شده اند. تعداد ۱۱ شرکت دیگر موجود در پرتفوی که اکثراً شرکتهای دارای مشکلات ساختاری بوده و از سوددهی بسیار پایینی برخوردار هستند، از شرایط لازم برای قیمت گذاری قطعی برخوردار نمی باشند. فهرست شرکتهای تخصیص یافته به طرح به شرح جدول شماره (۱۴) می باشد.

جدول شماره (۱۴) : شرکتهای قطعی سرمایه پذیر سهام عدالت

ردیف	نام شرکت	درصد سهام تخصیص یافته	ارزش قطعی سهام (ریال)
۱	پالایش نفت تبریز	۲۰٪	۵۴۴،۵۶۶،۳۸۲،۲۰۰
۲	پتروشیمی مارون	۳۰٪	۷،۲۵۰،۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰
۳	فولاد خوزستان	۳۰٪	۲،۲۰۲،۹۶۰،۰۰۰،۰۰۰
۴	پالایش نفت اصفهان	۲۰٪	۴،۷۹۵،۱۲۹،۴۴۴،۱۰۵
۵	شهر صنعتی کاوه	۲۱٪	۲۹،۷۲۰،۶۵۵،۰۰۰
۶	سرمایه گذاری توسعه صنعتی ایران	۲۳٪	۸۷،۸۲۷،۴۷۱،۷۳۰
۷	پالایش نفت بندر عباس	۲۰٪	۶،۰۱۶،۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰
۸	نیرو ترانس	۳۱٪	۸۱،۷۷۰،۹۸۵،۰۰۰
۹	پالایش نفت شیراز	۲۰٪	۸۸۳،۸۹۷،۳۰۵،۷۲۰
۱۰	گل گهر	۱۱٪	۱،۰۷۶،۴۶۲،۲۰۰،۰۰۰
۱۱	پارس سویچ	۴۶٪	۱۱۶،۵۷۲،۵۸۴،۳۷۹
۱۲	پتروشیمی جم	۱۵٪	۳،۶۸۷،۸۴۰،۰۰۰،۰۰۰
۱۳	بانک ملت	۳۰٪	۴،۴۵۶،۲۲۷،۰۰۰،۰۰۰
۱۴	فولاد مبارکه اصفهان	۳۰٪	۹،۰۶۳،۵۱۸،۸۲۷،۳۰۰
۱۵	چادرملو	۲۱٪	۲،۵۳۱،۵۰۴،۰۰۰،۰۰۰
۱۶	مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران- مپنا	۲۶٪	۲،۶۷۴،۱۷۳،۹۱۴،۳۳۶
۱۷	سایپا	۱٪	۱۴۳،۴۵۸،۴۴۰،۰۰۰
۱۸	مخابرات ایران	۲۰٪	۱۴،۸۳۵،۵۴۰،۲۳۷،۲۱۰
۱۹	پتروشیمی فجر	۳۰٪	۱،۶۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰
۲۰	فولاد آلیاژی ایران	۳۹٪	۲۹۹،۸۶۶،۴۰۵،۰۰۰
۲۱	ملی صنایع مس ایران	۳۷٪	۱۲،۳۱۷،۲۴۹،۹۷۱،۷۱۷

جدول شماره (۱۴) : شرکتهای قطعی سرمایه پذیر سهام عدالت

ردیف	نام شرکت	درصد سهام تخصیص یافته	ارزش قطعی سهام (ریال)
۲۲	بانک تجارت	۴۰٪	۵,۵۳۱,۸۱۳,۵۲۰,۰۰۰
۲۳	سیمان داراب	۵۰٪	۴۴۶,۷۹۴,۷۴۰,۰۰۰
۲۴	سیمان دشتستان	۳۴٪	۳۳۲,۰۰۹,۹۳۴,۹۰۰
۲۵	بانک صادرات ایران	۴۰٪	۶,۸۸۲,۵۰۸,۸۰۰,۰۰۰
۲۶	شهر صنعتی البرز	۲۳٪	۲۶,۵۷۵,۳۴۶,۲۶۱
۲۷	سرمایه گذاری رنا	۵٪	۱۰۱,۸۰۸,۰۰۰,۰۰۰
۲۸	ایران خودرو	۱٪	۱۰۷,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲۹	پتروشیمی بوعلی سینا	۳۰٪	۱,۲۵۸,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳۰	پتروشیمی بندر امام	۳۰٪	۱۷,۸۷۷,۷۳۳,۲۰۰,۰۰۰
۳۱	صنایع پتروشیمی خلیج فارس (هلدینگ)	۴۰٪	۹۸,۰۲۴,۰۹۴,۹۶۴,۳۳۶
۳۲	مگا موتور	۷٪	۷۱۹,۲۸۵,۷۳۷,۰۰۰
۳۳	مشانیر	۴۲٪	۱۲۲,۳۵۶,۰۸۰,۰۰۰
۳۴	کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۲۴٪	۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۳۵	حمل و نقل پتروشیمی	۲۹٪	۵۲,۹۷۴,۸۸۰,۰۰۰
۳۶	ساختمان سد و تأسیسات آبیاری سایبر	۴۹٪	۱۲۰,۱۰۷,۲۴۸,۷۷۰
۳۷	پست بانک	۲۵٪	۳۲۲,۷۹۷,۵۱۰,۷۵۰
۳۸	پالایش نفت تهران	۷۰٪	۲۹,۱۵۴,۰۰۴,۷۴۰,۰۰۰
۳۹	بیمه دانا	۵۵٪	۸۲۲,۳۹۱,۱۶۴,۴۶۰
۴۰	کارخانجات مخابراتی ایران	۳۵٪	۱۸۵,۹۹۵,۹۵۰,۰۰۰
۴۱	آلومینیوم ایران - ایرالکو	۳۰٪	۵۴۴,۸۴۶,۵۰۰,۰۰۰
۴۲	دخانیات ایران	۴۰٪	۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۴۳	پالایش نفت لاوان	۲۰٪	۷,۶۳۳,۴۸۲,۶۰۱,۶۰۰
۴۴	شهر صنعتی رشت	۲۹٪	۱۷,۲۵۱,۲۲۱,۰۰۰
۴۵	پتروشیمی ارومیه	۳۰٪	۵۹,۸۰۲,۶۰۰,۰۰۰
۴۶	پتروشیمی بیستون	۳۰٪	۱۸۶,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۴۷	پتروشیمی تبریز	۱۰٪	۱,۷۳۲,۷۳۹,۶۰۰,۰۰۰
۴۸	پتروشیمی خوزستان	۳۰٪	۱۸,۰۳۶,۰۰۰,۰۰۰
۴۹	پتروشیمی شهید تندگویان	۱۰٪	۲,۵۷۳,۰۵۳,۳۲۸,۴۰۰
مجموع			۲۷۲,۵۹۹,۹۹۹,۴۹۱,۱۷۴

اسامی شرکتهای غیر قطعی تخصیص یافته به طرح به علاوه ارزش برآوردی و میزان سود دهی آنها از زمان تخصیص تا پایان سال ۱۳۹۵، به شرح جدول شماره (۱۵) می باشد.

جدول شماره (۱۵): شرکت های سرمایه پذیر (غیر قطعی) طرح توزیع سهام عدالت

ردیف	نام شرکت	درصد سهام تخصیص یافته	ارزش برآوردی سهام	سودهای مصوب
۱	ملی حفاری ایران	۴۰٪	۱۸,۲۴۲,۹۱۵,۴۲۶,۰۰۰	۱,۵۴۹,۸۷۸,۶۶۳,۴۰۹
۲	پالایش نفت کرمانشاه	۲۰٪	۶,۱۲۴,۰۸۴,۸۸۲,۰۵۹	۵۰۴,۸۴۸,۹۸۱,۲۵۷
۳	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۵	۹۵٪	۷۷,۱۸۱,۰۸۸,۷۸۰	۲,۶۷۵,۶۱۲,۱۳۸
۴	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۳	۹۵٪	۲۴,۶۰۸,۸۰۰,۰۰۰	۲۱۱,۸۷۶,۳۶۳
۵	مدیریت تولید برق یزد	۴۰٪	۲۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۱۵,۷۱۲,۸۶۷
۶	تولید نیروی برق یزد	۹۵٪	۱۶,۹۶۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
۷	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۴	۹۵٪	۲۲۴,۹۸۶,۷۷۷,۸۱۴	۴۱۸,۴۸۷,۴۷۴
۸	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۱	۹۵٪	۳,۴۹۶,۸۰۶,۶۱۵,۷۲۸	۵,۷۳۹,۶۰۱,۰۶۹
۹	غله و خدمات بازرگانی منطقه ۲	۹۵٪	۷۰۲,۴۱۰,۶۳۵,۶۲۳	۵۳۸,۳۵۶,۸۲۴
۱۰	پالایش نفت آبادان	۴۹٪	۴۴,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
۱۱	پالایش نفت شازند اراک	۶۶٪	۴۶,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰
۱۲	آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک	۳۰٪	۱,۹۷۸,۸۰۹,۸۴۶,۹۳۸	۰
جمع کل			۱۳۸,۱۶۵,۸۰۴,۰۷۲,۹۴۲	۲,۰۶۴,۴۲۷,۲۹۱,۴۰۱

به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۱ هیأت وزیران و به منظور حفظ سیاست یکپارچه ناشی از حضور دولت در پالایشگاهها، ۲۰٪ سهام شرکت های پالایش نفت که در سبد سهام عدالت قرار داشته اند، از این سبد خارج و به جای آنها درصدی از سهام دو شرکت پالایش نفت آبادان و شازند به سبد اضافه شد که هنوز قیمت قطعی ندارند. انجام این اصلاح نه تنها تغییری در ارزش کل سبد سهام ایجاد نکرده، بلکه تاحدودی نیز آن را بهبود بخشیده است.

البته باتوجه به میزان تسویه اقساط صورت گرفته از محل سود شرکتها، در حال حاضر نیز نیازی به قیمت گذاری سهام غیرقطعی نمی باشد، مگر آنکه مردم رأساً نسبت به تسویه اقساط باقیمانده (حدود ۲۰،۰۰۰ میلیارد تومان) اقدام نمایند، که این امر غیر محتمل است.

همچنین به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ هیأت وزیران، ۴۰ درصد از سهام شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) از سبد سهام عدالت خارج و ۳۰ درصد سهام شرکت آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک جایگزین آن شد.

۳-۴- توزیع سود سهام عدالت میان مشمولین

پس از تخصیص سهام عدالت، و در سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶، بخشی از سود سهام شرکتهای موجود در پرتقوی به ارزش ۱،۳۴۶ میلیارد تومان میان مشمولین شناسایی شده در مراحل اول و دوم و بخشی از مرحله سوم به تعداد ۲۰،۷۰۲،۲۳۴ نفر توزیع گردید. لیکن باتوجه به ماده ۱۰۰ قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر ممنوع نمودن پرداخت هرگونه سود سهام عدالت تا سقف اقساط سررسید شده، پرداخت سود به مشمولین متوقف گردید؛ زیرا عملاً در طول این مدت هیچگاه سود شرکت ها از سقف اقساط سررسید شده فراتر نرفته است، پس توزیع هرگونه سودی غیرقانونی بوده است. لیکن با پایان دوره ۱۰ ساله اجرای طرح، منبذ کلیه سودهای تخصیصی توسط شرکت ها به مشمولین تعلق دارد و توزیع این سود از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ آغاز خواهد شد.

۳-۵- نحوه اداره شرکتهای سرمایه پذیر طرح توزیع سهام عدالت

به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۰۸/۱۹ هیأت وزیران، دستگاههای اجرایی که تا قبل از واگذاری سهام عدالت مسئولیت اعمال مالکیت و مدیریت این سهام را بر عهده داشته اند، صرفاً تا زمان آزادسازی سهام، مسئولیت اعمال مالکیت و مدیریت سهام عدالت از طریق حضور در مجامع شرکت های سرمایه پذیر را بر عهده دارند. با توجه به

این امر در حال حاضر نمایندگان این دستگاهها به عنوان نمایندگان سهام عدالت در جلسات مربوط به تصمیم گیری درخصوص اداره شرکت های سرمایه پذیر حضور می یابند.

۳-۶- ساماندهی طرح توزیع سهام عدالت

گام اول: اخذ مصوبات لازم در خصوص ساماندهی طرح

با پایان سال ۱۳۹۴، دوره ۱۰ ساله اجرای طرح توزیع سهام عدالت پایان یافت. باتوجه به این امر موضوع ساماندهی این طرح بیش از پیش ضرورت یافت. به همین منظور در جلسات مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۱۵ و ۱۳۹۵/۱۲/۰۲ شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی تصمیماتی به شرح زیر پیرامون ساماندهی این طرح اتخاذ گردید.

- کلیه افراد ثبت نام شده تا پایان سال ۱۳۹۴، مشمولین نهائی سهام عدالت محسوب می شوند؛ و سازمان خصوصی سازی موظف است نسبت به تنظیم و ارائه صورتحساب تسویه اقساط به این مشمولین اقدام نماید.

- مشمولین نهائی سهام عدالت که در زمان ارائه صورتحساب، مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره) یا سازمان بهزیستی کشور و یا جزو روستائیان و عشایر فاقد شغل باشند؛ از پنجاه درصد تخفیف در بهای سهام مورد واگذاری برخوردار می شوند.

- دوره محاسبه اقساط سهام عدالت از تاریخ ۱۳۸۵/۰۱/۰۱ تا نیمه اول سال ۱۳۹۵ می باشد. در صورتی که در پایان دوره تقسیط، بهای سهام مورد واگذاری بطور کامل تسویه نشده باشد، مشمولین می توانند حداکثر تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۶، راساً نسبت به پرداخت بدهی و تسویه حساب سهام مورد خریداری اقدام کنند. در هر صورت به میزان مبلغ بدهی تسویه شده، سهام به مشمولین تعلق می گیرد.

- سازمان خصوصی سازی مکلف است پس از ارائه صورتحساب و تا زمان آزادسازی سهام عدالت، سود سهام مربوط به طرح توزیع سهام عدالت را از شرکت های سرمایه پذیر وصول و متناسب با میزان سهام قابل تخصیص به هر فرد نسبت به پرداخت سود به مشمولین طرح اقدام نماید.

گام دوم: تنظیم و ارائه صورتحساب به مشمولین، در راستای ساماندهی طرح

با توجه به اقساط تسویه شده از محل سود سهام که بیش از ۷۰٪ آن در طول دوره دولت یازدهم وصول شده و به خزانه واریز شده است؛ و همچنین با عنایت به سود نقدی پرداخت شده به مشمولین و همچنین با لحاظ تخفیف مربوط به دو دهک پایین درآمدی، در حال حاضر ۲۶،۶۰۰ میلیارد تومان از سهام تخصیصی به طور قطعی به مشمولین تعلق داشته و قابل انتقال به آنان می باشد. البته باقیمانده ارزش سهام تخصیصی تسویه نشده حدود ۲۰،۰۰۰ میلیارد تومان می باشد که در صورتی که راساً و تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۶ (مدت ۶ ماهه مقرر در قانون) توسط مشمولین تسویه شود، امکان واگذاری کامل سهام تخصیصی اولیه فراهم خواهد شد. در غیر اینصورت، معادل ارزش سهام تسویه شده، سهام به مشمولین واگذار خواهد گردید.

با توجه به محاسبات فوق و بر مبنای ارزش سهام تسویه شده به صورت قطعی، صورتحساب برای بیش از ۴۹ میلیون نفر از مشمولین سهام عدالت صادر و با راه اندازی سامانه www.samanese.ir که در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ توسط معاون اول محترم رئیس جمهور رونمایی شد، امکان مشاهده صورتحساب توسط کلیه مشمولین و همچنین پرداخت مابقی ارزش اقساط تسویه نشده (در صورت تمایل) توسط مشمولین فراهم گردید.

گام سوم: اخذ شماره حساب از مشمولین و واریز سود سهام عدالت به حساب آنان

با عنایت به پایان دوره ۱۰ ساله اجرای طرح و با توجه به صدور و ارائه صورتحساب به مشمولین، در حال حاضر کلیه سود سهامی که ارزش آن به طور کامل تسویه شده است، بابت سال مالی ۱۳۹۵ و پس از آن به مشمولین تعلق داشته و می بایستی به حساب آنان واریز شود.

با توجه به این امر و با عنایت به اینکه تا زمان آزادسازی سهام، سازمان خصوصی سازی مسئولیت دریافت و واریز سود سهام به حساب مشمولین را بر عهده دارد، از ابتدای اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۶ مرحله دوم ساماندهی طرح مبنی بر اخذ شناسه حساب بانکی (شبا) از مشمولین به منظور فراهم شدن بستر پرداخت سود سهام به صورت online به حساب مشمولین نیز آغاز و واریز سودهای دریافتی از شرکتهای سرمایه پذیر (متناسب با سال مالی و تاریخ توزیع

سود)، فراهم گردیده است. لیکن با توجه به زمان برگزاری مجامع شرکتها، توزیع سود از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ امکان پذیر خواهد شد.

گام چهارم: آزادسازی سهام عدالت

جهت رسیدن به نتیجه نهائی اجرای طرح توزیع سهام عدالت و چشاندن طعم شیرین سهامداری به بخش بزرگی از مردم شریف ایران و آزادسازی این سهام، اصلاح مواد مرتبط با طرح در قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و فراهم کردن بستر آزادسازی سهام عدالت از طریق ایجاد صندوقهای ETF (صندوق های سرمایه- گذاری قابل معامله) و انتقال سهام شرکتهای سرمایه پذیر به این صندوق ها و سپس واگذاری سهام صندوق ها به مردم، از حداقل آسیب های احتمالی پس از آزادسازی سهام برخوردار است. لایحه مربوط به این امر به تأیید هیأت محترم وزیران رسیده و در حال طی مراحل جهت تصویب توسط آن هیأت محترم می باشد.

بخش دوم: مقایسه عملکرد دولت یازدهم با دولت های گذشته، در زمینه خصوصی سازی

همانگونه که قبلاً عنوان شد سازمان خصوصی سازی در راستای انجام وظایف مربوط توانسته است از ابتدای سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ارزشی معادل ۱،۴۳۰،۹۹۸ میلیارد ریال از سهام و دارایی های متعلق به دولت و شرکت های دولتی را به بخش غیر دولتی واگذار نماید. این بخش از گزارش نگاه تفصیلی به آمار واگذاریهای صورت گرفته در دولت یازدهم در مقایسه با دولتهای پیشین از ابعاد مختلف دارد. واگذاریهای یاد شده به شرح بندهای ذیل بیانگر تلاش مضاعف صورت گرفته در دولت یازدهم جهت تحقق اهداف مترتب بر خصوصی سازی است:

۴- عملکرد سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته

۴-۱- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس نوع واگذاری

جدول شماره (۱۶) عملکرد واگذاریها به تفکیک نوع واگذاری «عرضه و فروش سهام و دارائی به صورت رقابتی به عموم متقاضیان»، «واگذاری سهام و دارائی به شیوه انتقال مستقیم به اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت» و ارزش سهام واگذار شده بابت «انتقال مستقیم سهام و دارائی بابت طرح توزیع سهام عدالت» را نشان می دهد.

آمار مقایسه ای ارزش کل واگذاری ها در دولت یازدهم (۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰) نسبت به دوره ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ (دولتهای پیشین)، به شرح جدول شماره (۱۶)، نشان می دهد طی دولت یازدهم ارزشی معادل ۴۲۵،۴۳۸ میلیارد ریال از سهام و دارایی های متعلق به دولت و شرکت های دولتی واگذار شده است که این میزان واگذاری معادل ۴۲٪ ارزش کل واگذاریهای انجام یافته در دولتهای قبل می باشند.

جدول شماره (۱۶): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته،

براساس نوع واگذاری (ارقام به میلیارد ریال)

نوع واگذاری	قبل از دولت یازدهم (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱)	دولت یازدهم (۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰)	جمع کل	نسبت عملکرد دولت یازدهم به دوره قبل از آن
عرضه و فروش سهام یا دارائی به عموم متقاضیان	۵۸۲،۷۷۳	۲۶۱،۸۱۲	۸۴۴،۵۸۵	۴۵٪
واگذاری سهام یا دارائی به شیوه انتقال مستقیم به اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت	۱۵۶،۵۷۷	۱۵۷،۲۳۶	۳۱۳،۸۱۳	۱۰۰٪
انتقال مستقیم سهام یا دارائی بابت سهام عدالت	۲۶۶،۲۱۰	۶،۳۹۰	۲۷۲،۶۰۰	۲٪
جمع کل	۱،۰۰۵،۵۶۰	۴۲۵،۴۳۸	۱،۴۳۰،۹۹۸	۴۲٪

در خصوص جدول شماره (۱۶) ذکر نکات ذیل ضروری است:

- ارزش واگذاری‌های رقابتی انجام یافته، جهت واریز منابع حاصل به خزانه و یا تخصیص منابع حاصل بابت رد دیون دولت، در دولت یازدهم، ۴۵٪ ارزش کل واگذاری‌های رقابتی انجام یافته از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ بوده است.
- در سالهای گذشته برخلاف روح حاکم بر سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون مربوطه، برخی از سهام شرکتها بابت رد دیون دولت به افراد حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت به ویژه نهاد های عمومی غیردولتی که خود به نوعی توسط دولت اداره می شوند، واگذار شده است. انجام این امر انتقادهای بسیاری را بر روند خصوصی سازی وارد نمود زیرا با هدف واقعی خصوصی سازی یعنی انتقال تصدی گری از بخش دولتی به بخش غیر دولتی به منظور افزایش کارایی، در تضاد بود. ضمناً بسیاری از واگذاریهای انجام یافته در این راستا به صورت غیر قطعی و به صورت صرفاً انتقال حقوق مالکانه انجام یافته بود که همین امر موجب بلامتکلیفی بسیاری از شرکت ها در نحوه اداره و بعضاً ایجاد مشکلات و چالش های جبران ناپذیر برای این شرکتها شده بود. باتوجه به این امر در دولت یازدهم تلاش های فراوانی جهت تعیین تکلیف این نوع قراردادها صورت پذیرفت که نهایتاً منجر به صدور مصوبه شماره ۱۵۵۸۰۸/ت/۵۲۳۰۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۶ هیأت محترم وزیران مبنی بر لغو مصوباتی گردید که صرفاً حقوق مالکانه منتقل شده و منجر به عقد قرارداد قطعی نشده است. به موازات گزارشات، توجیهات و دفاعیات لازم در جلسات متعدد از جمله جلسات هیأت محترم وزیران مبنی بر لزوم توقف این نوع واگذاری ها، صورت پذیرفت که نهایتاً اصلاح ماده ۶ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر ممنوعیت واگذاری مستقیم سهام بابت رد دیون دولت به نهادهای عمومی غیردولتی و سایر نهادها و ارگانهایی که به نحوی مدیریت آنها مرتبط با دولت است، را به دنبال داشت.
- از مبلغ ۴۲۵،۴۳۸ میلیارد ریال مربوط به واگذاریهای انجام یافته طی فعالیت دولت یازدهم، مبلغ ۲۶۱،۸۱۲ میلیارد ریال (معادل ۶۲ درصد) به صورت عرضه و فروش سهام یا دارایی به صورت رقابتی به عموم متقاضیان واگذار شده است.

۲-۴- عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد بنگاه های مشمول واگذاری

از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، مجموعاً ۱۷۶۱ بنگاه در فهرست بنگاههای قابل واگذاری سازمان خصوصی‌سازی قرار داشته اند که از این تعداد ۱۲۸۶ بنگاه یا به طور کامل واگذار شده و یا از فهرست واگذاریها به دلایلی همچون «انحلال»، «تحصیل»، «ورشکستگی» و یا «انتقال به گروه بنگاههای غیر قابل واگذاری»، خارج شده اند (۷۳ درصد)، ۱۳۸ بنگاه دارای پیشنهاد انتقال به گروه (۳) و خروج از لیست می باشند (۸ درصد) و ۳۳۷ بنگاه باقیمانده و در فهرست موارد قابل واگذاری سال ۱۳۹۶ قرار گرفته اند (به شرح جدول شماره (۱۷)).

تحلیل آمارهای مذکور برای دولت یازدهم، قابل توجه می باشد؛ زیرا طی سالهای ۱۳۹۲ لغایت ۱۳۹۵ و همزمان با فعالیت دولت یازدهم، ۸۷۹ بنگاه (۵۰ درصد کل بنگاهها) به عنوان موارد مشمول مصوب شده اند که تعداد ۴۷۲ بنگاه یا به طور کامل واگذار شده و یا از فهرست واگذاریها به دلایلی همچون «انحلال»، «تحصیل»، «ورشکستگی» و یا «انتقال به گروه بنگاههای غیر قابل واگذاری»، خارج شده اند (۵۴ درصد)، ۷۷ بنگاه دارای پیشنهاد انتقال به گروه ۳ و خروج از لیست می باشند (۸ درصد) و ۳۳۷ بنگاه باقیمانده در برنامه واگذاری سال ۱۳۹۶ قرار گرفته اند (۳۸ درصد).

جدول شماره (۱۷): وضعیت بنگاههای واگذار شده و در حال واگذاری از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

عنوان	واگذاری و خروج کامل				پیشنهاد انتقال به گروه ۳ و خروج از لیست	برنامه واگذاری ۱۳۹۶	جمع کل
	فروش	انحلال، تحصیل، ورشکسته	انتقال به گروه ۳ و خروج	جمع			
تعداد بنگاههای مشمول واگذاری طی دوره ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۱ (قبل از دولت یازدهم)	۶۱۲	۱۴۲	۶۰	۸۱۴	۶۸	۰	۸۸۲
تعداد بنگاههای مشمول واگذاری طی دوره ۱۳۹۲ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ (دولت یازدهم)	۲۳۲	۳۴	۲۰۶	۴۷۲	۷۰	۳۳۷	۸۷۹
جمع کل	۸۴۴	۱۷۶	۲۶۶	۱۲۸۶	۱۳۸	۳۳۷	۱۷۶۱
درصد نسبت به کل	%۴۸	%۱۰	%۱۵	%۷۳	%۸	%۱۹	%۱۰۰

۴-۳- عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد بنگاههای قیمت گذاری شده

از ابتدای شروع فعالیت دولت یازدهم تاکنون (از تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰) ۳۴۴ بنگاه به ارزش ۹۵۶،۵۵۷ میلیارد ریال قیمت گذاری شده اند. این در حالیست که از ابتدای فرایند واگذاریها توسط سازمان

خصوصی سازی تا شروع فعالیت دولت یازدهم (۱۳۹۲/۰۶/۳۱) ۴۹۳ بنگاه به ارزش ۱,۹۳۹,۴۹۱ میلیارد ریال قیمت گذاری شده بود. لازم به ذکر است از لحاظ درصدی نیز، بنگاه های قیمت گذاری شده طی فعالیت دولت یازدهم، ۳۳ درصد کل ارزش بنگاه های قیمت گذاری شده در ۱۶ سال اخیر را به خود اختصاص داده است.

جدول شماره (۱۸): وضعیت بنگاههای قیمت گذاری شده از سال ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰

عنوان	تعداد	ارزش (میلیارد ریال)	نسبت ارزش به کل
ارزش قیمت گذاری ها قبل از دولت یازدهم ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱	۴۹۳	۱,۹۳۹,۴۹۱	۶۷٪
ارزش قیمت گذاری ها در دولت یازدهم ۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰	۳۴۴	۹۵۶,۵۵۷	۳۳٪
مجموع	۸۳۷	۲,۸۹۶,۰۴۸	۱۰۰٪

۴-۴- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس تعداد و ارزش بنگاههای عرضه شده و فروش رفته

در طی فعالیت دولت یازدهم (از تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰)، ۶۶۲ بنگاه با قیمت پایه ۹۱۵,۱۷۵ میلیارد ریال توسط سازمان خصوصی سازی عرضه شده است؛ که این ارزش معادل ۳۶ درصد ارزش کل بنگاه های عرضه شده طی سالهای ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵ می باشد. همچنین در دولت یازدهم از بنگاههای عرضه شده، ۲۰۵ بنگاه با ارزش قیمت پایه ۱۸۰,۲۵۹ میلیارد ریال معادل ۳۴ درصد ارزش کل عرضه های موفق ۱۶ ساله اخیر با موفقیت به فروش رسیده اند.

جدول شماره (۱۹) : عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم، نسبت به دولت های گذشته، براساس موفقیت عرضه ها (ارقام به میلیارد ریال)

عرضه شده به قیمت پایه			فروش رفته به قیمت پایه			دوره واگذاری
تعداد	ارزش (میلیارد ریال)	نسبت ارزش به کل	تعداد	ارزش (میلیارد ریال)	نسبت ارزش به کل	
۱,۱۸۳	۱,۶۴۶,۴۶۷	۶۴٪	۴۲۳	۳۵۵,۲۸۰	۶۶٪	قبل از دولت یازدهم ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱
۶۶۲	۹۱۵,۱۷۵	۳۶٪	۲۰۵	۱۸۰,۲۵۹	۳۴٪	دولت یازدهم ۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰
۱,۸۴۵	۲,۵۶۱,۶۴۲	۱۰۰٪	۶۲۸	۵۳۵,۵۳۹	۱۰۰٪	مجموع

۴-۵- عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس میزان تحقق اهداف درآمدی قوانین بودجه سنواتی

در طی فعالیت دولت یازدهم (از تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰) و با عنایت به نحوه دریافت و تخصیص درآمدهای حاصل از واگذاری، ۳۲۳،۰۷۷ میلیارد ریال معادل ۸۸ درصد هدف پیش بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و در دولت های پیشین (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱) ۲۳۱،۸۷۰ میلیارد ریال معادل ۷۳ درصد هدف پیش بینی شده محقق گردیده است.

جدول شماره (۲۰): عملکرد سازمان خصوصی‌سازی در تحقق اهداف درآمدی حاصل از واگذاری ها (ارقام به میلیارد ریال)

دوره واگذاری	درآمد پیش‌بینی شده در بودجه	ارزش مبالغ واریز شده به خزانه	درصد تحقق درآمد پیش‌بینی شده در بودجه
قبل از دولت یازدهم (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱)	۳۱۵،۷۰۰	۲۳۱،۸۷۰	۷۳٪
دولت یازدهم (۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰)	۳۶۸،۰۰۰	۳۲۳،۰۷۷	۸۸٪
مجموع	۶۸۳،۷۰۰	۵۵۴،۹۴۷	٪۸۱

۴-۶- عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته بر اساس بازار عرضه

از ۱،۴۳۰،۹۹۸ میلیارد ریال سهام و دارایی واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۲۴ درصد واگذاریهای بورسی مربوط به دولت یازدهم و ۷۶ درصد قبل از دولت یازدهم صورت گرفته است. ۲۷ درصد واگذاریهای فرابورسی در دولت یازدهم و ۷۳ درصد مربوط به دولتهای گذشته بوده است. همچنین در این میان ۶۲ درصد واگذاریهای مزایده ای در دولت های گذشته و ۳۸ درصد در دولت یازدهم بوده است. در طول دولت یازدهم واگذاری از طریق مذاکره صورت نگرفته است (جدول شماره (۲۱)).

جدول شماره (۲۱): عملکرد مقایسه‌ای سازمان خصوصی‌سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس بازار عرضه (ارقام به میلیارد ریال)

عنوان	قبل از دولت یازدهم (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱)		دولت یازدهم (۱۳۹۲/۰۷/۰۱ لغایت ۱۳۹۵/۱۲/۳۰)		جمع کل ارزش
	ارزش	نسبت به کل	ارزش	نسبت به کل	
بورس	۵۱۱،۸۹۴	٪۷۶	۱۵۷،۴۰۷	٪۲۴	۶۶۹،۳۰۱
فرابورس	۱۳۲،۶۷۳	٪۷۳	۴۸،۱۸۵	٪۲۷	۱۸۰،۸۵۸
مذاکره	۳،۰۳۵	٪۱۰۰	۰	٪۰	۳،۰۳۵
مزایده	۳۵۷،۹۵۸	٪۶۲	۲۱۹،۸۴۷	٪۳۸	۵۷۷،۸۰۵
جمع	۱،۰۰۵،۵۶۰	٪۷۰	۴۲۵،۴۳۸	٪۳۰	۱،۴۳۰،۹۹۸

۴-۷- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته براساس حجم واگذاری

از ۱،۴۳۰،۹۹۸ میلیارد ریال سهام واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۹۵ درصد واگذاریها به صورت بلوکی انجام پذیرفته، ۴ درصد از واگذاریها به صورت عرضه های تدریجی و روزانه در بازار سرمایه و ۱ درصد به صورت سهام ترجیحی بوده است. ۳۰ درصد واگذاریهای بلوکی در دولت یازدهم و ۷۰ درصد در دولتهای گذشته بوده است. ۲۳ درصد واگذاریهای تدریجی در دولت یازدهم و حدود ۷۷ درصد در دولتهای گذشته بوده است. همچنین سهم دولت یازدهم از واگذاریهای ترجیحی ۱۶ درصد و دولتهای گذشته ۸۴ درصد بوده است (جدول شماره (۲۲)).

جدول شماره (۲۲): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته، براساس حجم واگذاری (ارقام به میلیارد ریال)

عنوان	قبل از دولت یازدهم (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱)		دولت یازدهم (۱۳۹۵/۱۲/۳۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۷/۱)		جمع کل ارزش
	ارزش	نسبت به کل	ارزش	نسبت به کل	
بلوکی	۹۵۳،۶۲۱	٪۷۰	۴۱۱،۴۱۵	٪۳۰	۱،۳۶۵،۰۳۶
تدریجی	۳۸،۷۰۱	٪۷۷	۱۱،۴۹۳	٪۲۳	۵۰،۱۹۴
ترجیحی	۱۳،۲۳۸	٪۸۴	۲،۵۳۰	٪۱۶	۱۵،۷۶۸
جمع	۱،۰۰۵،۵۶۰	٪۷۰	۴۲۵،۴۳۸	٪۳۰	۱،۴۳۰،۹۹۸

۴-۸- عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم نسبت به دولت های گذشته، براساس طبقه بندی

قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی»

از ۱،۴۳۰،۹۹۸ میلیارد ریال سهام واگذار شده طی بازه زمانی ۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۵، ۳۷ درصد واگذاریهای متعلق به گروه (۱) ماده (۲) قانون در دولت یازدهم و حدود ۶۳ درصد در دولتهای گذشته بوده است. همچنین ۲۶ درصد از واگذاریهای مربوط به گروه (۲) در دولت یازدهم و ۷۴ درصد در دولتهای گذشته انجام پذیرفته است.

جدول شماره (۲۳): عملکرد مقایسه ای سازمان خصوصی سازی در دولت یازدهم، نسبت به دولت های گذشته، براساس طبقه بندی قانون «اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی» (ارقام به میلیارد ریال)

عنوان	قبل از دولت یازدهم (۱۳۸۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۶/۳۱)		دولت یازدهم (۱۳۹۵/۱۲/۳۰ لغایت ۱۳۹۲/۰۷/۱)		جمع کل ارزش
	ارزش	نسبت به کل	ارزش	نسبت به کل	
گروه (۱) ماده (۲) قانون	۳۱۲،۲۳۹	٪۶۳	۱۸۰،۲۹۸	٪۳۷	۴۹۲،۵۳۷
گروه (۲) ماده (۲) قانون	۶۹۳،۳۲۱	٪۷۴	۲۴۵،۱۴۰	٪۲۶	۹۳۸،۴۶۱
جمع	۱،۰۰۵،۵۶۰	٪۷۰	۴۲۵،۴۳۸	٪۳۰	۱،۴۳۰،۹۹۸